

ČESKÉ

1/2015

čtvrtletník pro vězeňství a kriminální prevenci

VĚZEŇSTVÍ

Prezident republiky navštívil Akademii VS ČR

Ředitelka PMS ČR Jitka Čádová:
**Elektronický monitoring bude
možná už letos**

str. 2

**Muslimové
v českých věznicích**

str. 10

**Věznice
Odolov**

str. 18

rozhovor str. 2

reportáž str. 3

krátce str. 6

téma str. 10

vězeňská
služba str. 16

věznice ČR str. 18

zahraničí str. 21

duchovní
služba str. 29

Pokus o útěk

Poslanci v Rapotících

Označení příslušníků amerických vězeňských služeb II

ČESKÉ VĚZEŇSTVÍ č. 1/2015.
Časopis vychází čtyřikrát ročně.
Vydavatel: Vězeňská služba České republiky, Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, IČ 00212423
Editor: Robert Blanda
Grafická úprava: Karel Neuvirt
Titulní foto: Petr Pazdera <http://photo-pazdera.com/>
Foto: Vězeňská služba České republiky, archiv redakce
Adresa redakce: Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky, poštovní příhrádka 3, PSČ 140 67 Praha 4
<http://www.vscr.cz>; redakce-cv@grvs.justice.cz
telefon 244 024 111 (ústředna), 244 024 412, 244 024 415, fax: 241 409 072
Distribuce časopisu, objednávky a předplatné:
e-mail: to@grvs.justice.cz
Výroba: tiskárna Vazební věznice Praha – Pankrác
© Vězeňská služba České republiky, Praha 2015, Registrační značka MK ČR 6334, ISSN 1213-9297.

Vážení čtenáři a kolegové,

jsou to dva roky, co tehdejší prezident republiky Václav Klaus vyhlásil rozsáhlou amnestií, na jejímž základě bylo propuštěno téměř šest a půl tisíce vězňů. To, že se nejedná o systémové opatření, které by nějak dlouhodobě vyřešilo problém přeplněnosti věznic v České republice, se tušilo už tehdy, nynější vývoj tento předpoklad zcela potvrdil. Počty vězněných osob jsou opět pod hranicí dvaceti tisíc a přibývají stejným tempem jako v měsících před Klausovou amnestií. V únoru se otevřela po amnestii zakonzervovaná pobočka Vazební věznice Praha Ruzyně ve Velkých Přílepech a další pobočky by se měly zprovoznit během letošního roku... Na stůl se dostalo i znovuotevření zrušené Věznice Drahonice, se kterou se už nepočítalo...Potvrdilo se tak, že tyto problémy nelze řešit izolovaně, přestože přinesly vězeňské službě načas úlevu, ale systémově a koncepčně, jak to předpokládá dlouhodobá koncepce vězeňství, kterou v současné době připravuje generální ředitelství VS ČR společně s ministerstvem spravedlnosti.

Letošní první číslo časopisu České vězeňství se věnuje této problematice například v rozhovoru s ředitelkou Probační a mediační služby ČR Jitkou Čádovou. Hlavním tématem čísla je zajímavý materiál přinášející základní informace o muslimech vězněných v českých věznicích, na který navazuje obsáhlý článek také o dalších cizincích, kteří zde vykonávají trest či jsou ve vazbě. Fotoreportáž Petra Pazdery si připomeneme i návštěvu prezidenta republiky Miloše Zemana v Akademii Vězeňské služby ČR ve Stráži pod Ralskem a nakonec zavítáme se sběratelem a znalcem Josefem Nejedlým do Spojených států amerických, abychom se seznámili s další částí přehledu označení příslušníků zdejších vězeňských služeb.

Kpt. Mgr. Robert Blanda
Oddělení vnějších vztahů
GR VS ČR

Handwritten signature of Kpt. Mgr. Robert Blanda.

Ředitelka Probační a mediační služby ČR **Jitka Čádová** říká:

Elektronický monitoring by mohl koncem roku už fungovat

Na co se probační a mediační služba nyní nejvíce zaměřuje?

Cílů mám více. Málokdo například ví, že jsme dokázali během několika málo let vytvořit největší poradenskou síť pro oběti trestných činů v České republice. Chci proto naši práci a naše služby dostat do většího povědomí veřejnosti. Je to důležité pro občany, kteří hledají pomoc, ale i pro celou naši instituci. Práce našich zaměstnanců se během mého působení ve funkci již začíná dařit v médiích prezentovat, ale já se dále chci snažit, aby se poslání probační služby podařilo na veřejnosti v dobrém smyslu probojovat.

Co se například v loňském roce probační a mediační službě obzvláště podařilo?

Loňský rok můžeme nazvat rokem projektů, protože všech šest projektů, které realizujeme, je velmi úspěšných. V projektech pomáháme obětem trestných činů překlenout složitou životní situaci, ale pomáháme i na správnou cestu podmíněně propuštěným. Všechny projekty jsou spolufinancované z fondů EU. To, co se nám daří a na co jsme tedy právem pyšní, je tedy velmi dobré a účelné čerpání prostředků z evropských fondů. V poslední době jsme zvýšenou pozornost věnovali především mediálním mezi pachatelem a obětí. Tento velmi účinný nástroj k odstranění následků trestného činu využíváme nejen u případů v přípravě řízení a před rozhodnutím soudu, ale také ve vykonávacím řízení, v průběhu výkonu alternativního trestu nebo také u odsouzených ve vězení v době, kdy připravujeme podklady pro rozhodování soudu o jeho podmíněném propuštění. Podle našeho průběžného sledování na jednotlivých střediscích roste počet nových případů o deset až dvacet procent. V tomto nárůstu je i mnohem více případů závažných zločinů, což kladé vysoké nároky na kvalitu naší práce s riziky ohrožení. Státní zástupci a soudci využívají našich možností a ve vysoké míře nás zapojují do trestního řízení. Ve svých rozhodnutích zohledňují zjištění a závěry probačních pracovníků. Průběžná data ukazují na 70% shodu doporučení naší služby s následným pravomocným rozhodnutím soudů.

Jitka Čádová

Podle 64 procent soudců a 74 procent státních zástupců trest domácího vězení nebude efektivní, dokud nebude zaveden elektronický monitoring vězňů. Jakým způsobem je v současné době vašími pracovníky zajištěn dohled nad odsouzenými a kdy bude permanentní elektronický monitoring zaveden?

Elektronický monitoring zatím dosud zaveden nebyl, ale to nebrání soudcům trest domácího vězení ukládat, a také ho ukládají. Od roku 2010 jich bylo doposud uloženo celkem 1 227. Probační pracovníci kontrolují uložení trestu nepravidelně a namátkově. V různé denní nebo noční dobu kontrolují, zda je odsouzený na svém místě. Kontroly jsou časté, snažíme se, aby jejich doba a frekvence nebyly odsouzenými odhadnutelné. Namátkové kontroly v nejednom případě ukázaly, že odsouzený nedodrží trest domácího vězení. Přes všechnu naši snahu zůstává naše kontrola jen v mezích lidských možností. Proto velmi podporujeme zavedení elektronického monitoringu. V současné době realizuje přípravu tohoto systému pracovní skupina EMSON. Hlavním cílem pracovní skupiny je příprava podkladů k realizaci veřejné zakázky na zavedení elektronického monitorovacího systému pro trestní justici. Přejeme si, aby nám elektronický monitoring pomohl už v závěru roku 2015.

Vaše projekty jsou financované z peněz Evropské unie. Projekt Křehká šance je určen pro odsouzené, projekt Proč zrovna já pro oběti trestných činů a Na správnou cestu pro mladistvé odsouzené. Projekty končí v roce 2015. Co s nimi bude dál? Plánujete udržitelnost těchto projektů?

Všechny tyto projekty končí v říjnu 2015. Naše projektové týmy ale intenzivně pracují nad jejich udržitelností i v dalším programovém období. Konkrétnější informace však budeme moci přinést až po schválení nového operačního programu Zaměstnanost

a po vyhlášení výzev poskytovatelem dotace, které je plánováno na červen 2015. Již nyní však můžeme říci, že chceme zkušenosti dále rozšiřovat do dalších měst, ve kterých zatím projekty nepůsobí. V rámci projektu *Proč zrovna já?* se například chceme zaměřit na konkrétní cílové skupiny, které jsou dlouhodobě více ohroženy. Mám tím na mysli například seniory, kteří se bohužel velmi často stávají obětí trestných činů.

Společně s neziskovými organizacemi plánujete vznik dalších probačních domů. Můžete přiblížit, o co se jedná a kdy by mohl být tento projekt realizován?

Smyslem probačních domů je zajistit bezpečný návrat odsouzeného z vězení na svobodu. Zkušenosti z praxe ukazují, že těmto osobám chybí téměř vše. Bydlení, sociální zázemí, zaměstnání, jsou zadlužení a mnohdy závislí na drogách. Nemají kam se vrátit a kam jít spát. Tato situace je pro ně bludný kruh, který většinou vede k recidivě. Nejrizikovější je přitom období prvních šesti měsíců na svobodě.

Nejdříve chceme pilotně ověřit účinnost, efektivitu a ekonomickou náročnost takového zařízení, a to ve spolupráci s neziskovými organizacemi, které již dnes s podobnými domy zkušenost mají. Odsouzený se musí při pobytu v probačním domě řídit stanoveným režimem, který bude od striktnější formy postupně, za použití motivačních technik, přecházet k volnější podobě. To vše s pomocí vyškoleného personálu a probačního úředníka. Důležitá je pomoc nejbližší rodiny a přátel a pokud možno i zaměstnavatele odsouzeného. Pro propuštění to může být lékem na recidivu a pro společnost větší ochrana.

Vaši pracovníci také zprostředkovávají i mediaci sporů mezi pachatelem a obětí. V Rakousku je mediace nejdůležitějším a nejčastějším opatřením, v Nizozemí se naopak uplatňuje jen zřídka. Jak se uplatňuje u nás? Existují nějaká statistická čísla?

V roce 2013 jsme v rámci přípravného řízení zaznamenali celkem 5 053 případů zprostředkovaného řešení konfliktu mezi pachatelem a obětí. To je 49% agendy PMS. Zprostředkovali jsme celkem 1 321 mediací mezi pachatelem a obětí. V 26% se jednalo o případy mladistvých a dětí mladších 15 let (274 případů). Počet zprostředkovaných mediací mezi pachatelem a obětí za 11 měsíců roku 2014 činil celkem 1 143. Vzhledem k tomu, že mediaci nelze použít u všech řešených trestných činů a musí být na obou stranách dobrovolná, je uváděný počet úctyhodný.

Rozhovor připravil tiskový odbor MSp, zkráceno redakcí ČV

Prezident republiky navštívil Akademii VS ČR

PRAHA 25. března (VS ČR) – Prezident republiky Miloš Zeman navštívil ve středu v rámci svého výjezdu do Libereckého kraje Akademii Vězeňské služby ve Stráži pod Ralskem. Prezidenta při prohlídce hlavního vzdělávacího zařízení vězeňské služby provázel generální ředitel VS ČR Pavel Ondrášek a ředitel akademie Bořivoj Malát.

foto: Hana Löffelmannová

„Návštěvy prezidenta republiky v Akademii vězeňské služby si velmi vážíme, bereme to jako výjimečný projev uznání naší práce a významu celého sboru,“ uvedl generální ředitel služby Pavel Ondrášek. Prezident se během své návštěvy v Akademii VS ČR seznámil s podmínkami, ve kterých vězeňská služba připravuje své příslušníky a zaměstnance na výkon

služby a povolání. Zvláštní pozornost věnoval ukázkové cele, kde se nastupující příslušníci učí zásahu v těsném prostoru vězeňských cel. Prezident se zajímal také o aktuální situaci a problémy ve vězeňství a plány Vězeňské služby ČR pro nadcházející období. Při této příležitosti se seznámil se záměrem vedení sboru přesunout těžiště výcvikových akti-

Společně vaším za vaši práci.

Miloš Zeman

vit do areálu Věznice Rapotice, kde je dostatek prostoru pro vybudování speciálního výcvikového střediska. „Záměrem vedení vězeňské služby není akademii přestěhovat ze Stráže, pouze více využít prostory ve věznici Rapotice k výstavbě výcvikového střediska,“ uvedl Pavel Ondrášek. Prezident se dále zajímal o práci vězňů, jejich zaměstnávání, využití této pracovní síly pro veřejně prospěšné práce.

FOTOREPORTÁŽ

Petr Pazdera

Rekonstrukce ubytovny pro odsouzené muže

Ve Věznici Valdice byla dokončena čtyřměsíční rekonstrukce jedné z ubytoven, jejímž cílem byla přeměna ložnicového na celový systém. Náklady na tuto rekonstrukci byly vyčísleny na 5,5 mil. Kč. Věznice Valdice disponuje pěti ubytovnami pro odsouzené v typu dozor, ostraha a zvýšená ostraha, jedna z ubytoven je vedena jako oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením a slouží k umísťování doživotně odsouzených a velmi nebezpečných odsouzených osob v typu věznice se zvýšenou ostrahou.

Ubytovna A byla postavena v roce 1971 a určena k ubytování odsouzených zařazených do II. NVS, kteří pracovali mimo objekt věznice, především na stavbách a zemědělství v okrese Jičín. V letech 1989 - 1992 byl původní jednopodlažní objekt zbourán a postavena současná rozšířená dvoupodlažní budova. Po revoluci postupně docházelo k pozastavení prací odsouzených mimo objekt věznice a do této ubytovny byli zařazováni odsouzení v ostraze.

Počátkem roku 2014 ředitel věznice Jiří Mach inicioval změnu uspořádání ubytovny tak, aby ve věznici byla ubytovací kapacita pro odsouzené muže pouze v celovém systému, jelikož v převážně většině jsou do vězni-

ce umísťováni odsouzení za závažné trestné činy, vícetrestaní, problémoví a jinak nebezpeční, kdy jejich umísťování dle kritérií daných zákonem bylo velmi problematické. Předpokládán rozpočtové náklady akce byly ve výši cca 7 mil. Kč. Náklady dle výběrového řízení se podařilo vysoutěžit ve výši 5,5 mil Kč.

Na jaře byl vypracován investiční záměr, který byl schválen Generálním ředitelstvím VS ČR. Během srpna bylo z věznice dočasně přemístěno asi 80 vězňených osob do jiných věznic. Dvanáct běžných (otevřených) ložnic bylo přeměněno na celý s vlastním sociálním zařízením – předsíňka s umyvadlem a samostatné WC. Na každé cele je navíc

osazeno jedno umyvadlo přístupné z obytného prostoru. Sociální zařízení je samostatně větrané pomocí vzduchotechniky. Každá cela je oddělena od chodby celovými dveřmi. Byla vyměněna stávající okna za nová plastová a podlahy nahrazeny litými. Vznikla nová kulturní místnost se sociálním zázemím. Na každou celu je přivedena teplá a studená voda, kanalizace je svedena novým svodným potrubím do stávajícího kanalizačního systému. V rámci rekonstrukce byly osazeny kamerové systémy pro střežení chodeb, zabezpečení dveří, nouzová signalizace, signalizace pro přivolání pomoci, systém osvětlení pro denní a noční režim. Došlo i na nové rozvody STA na jednotlivé cely. Rekonstrukce dvanácti cel byla dokončena koncem prosince, v lednu probíhaly dílčí opravy a úklidové práce i v ostatních částech ubytovny, tak, aby během února mohla být ubytovna dána do užívání. V ubytovně, jejíž celková kapacita je 184 osob, budou umístěni odsouzení v typu věznice s ostrahou i zvýšenou ostrahou. Součástí této ubytovny je i výstupní oddělení pro typ věznice s ostrahou, v jejích prostorách též došlo ke zlepšení podmínek pro činnost v tomto oddělení, která je zaměřena především na utváření postojů a dovedností odsouzených, pomáhajících k návratu do společnosti. Kapacita tohoto výstupního oddělení je 29 osob. efa

Ve Věznici Valdice zmařili pokus o útěk

Příslušníkům Vězeňské služby ČR ve Věznici Valdice se v únoru podařilo zmařit pokus o útěk nebezpečného vězně odsouzeného za loupež. Vězeň odsouzený v roce 2010 k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 13 roků se pomocí improvizovaných nástrojů pokoušel probourat zdi ubytovny do prostoru věznice a odtud chtěl utéci z jejího areálu.

Pokus o útěk byl zjištěn při prohlídce cely uvedeného odsouzeného. U stropních mříží zde byly nalezeny improvizované nástroje: dláta a tyč sloužící k bourání zdiva, dvacetimetrové lano vyrobené z provázků, kovová kotva, kladka ke slánění a vzpěra hromosvodu, určená rovněž k hloubení. Vězni se podařilo vyhloubit ve zdi otvor velikosti asi 30 x 40

cm a hloubce až 30 cm; vydlabané cihly byly nalezeny zabalené do přebytečné deky a ukryté v nepoužívané skřínce. Otvor ve zdivu byl zamaskovaný ručníkem.

Vězeň podezřelý z přípravy útěku se ke svému činu doznal. Utéci se prý pokusil z důvodu svého dlouholetého trestu. Jeho spoluvězeň, rovněž odsouzený za závažnou trestnou činnost k dlouholetému vězení, o přípravě útěku údajně nic nevěděl, bourání zdiva se zřejmě odehrávalo v době, kdy v cele nebyl.

red

Příslušníci a zaměstnanci VS ČR darovali krev

Příslušníci a zaměstnanci Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR a dvou pražských věznic se v únoru rozhodli postavit proti nedostatku krevních zásob v České republice a rozhodli se darovat krev. Celá akce se uskutečnila ve spolupráci se zdravotním personálem Ústřední vojenské nemocnice, který odběry krve zajistil ve zdravotním středisku vězeňské služby Na Květnici.

Krev od dobrovolných dárců je zcela nepostradatelná pro léčbu řady nemocí, provádění složitých operací a záchranu životů při úrazech. „Za vedení vězeňské služby bych chtěl poděkovat všem zaměstnancům, kteří se rozhodli takto pomoci. Uvědomuji si solidarnost a důležitost takového

kroku“, podotkl generální ředitel vězeňské služby Pavel Ondrášek, který sám byl jedním z dárců.

Vězeňská služba plánuje zapojit do darování krve postupně všechny věznice a vazební věznice a opakovat společné odběry asi dvakrát ročně. Hlavním cílem spolupráce s Ústřední vojenskou nemocnicí bylo především získání nových prvodárců krve a zvýšit tak počet dobrovolných dárců, kteří budou krev darovat i v budoucnu. Mezi příslušníky a zaměstnanci Vězeňské služby ČR je již dnes řada dárců, kteří krev darovali opakovaně v minulosti. Jsou mezi nimi i dárči, kteří dosáhli rekordních odběrů.

red

Dispečer provozu IC/ICT Vězeňské služby České republiky z Vazební věznice Olomouc Ondřej Chotěnovský v nedávné době absolvoval již 250. bezpříspěvkový odběr krve a bude při nejbližší slavnostní setkání ČČK v Praze oceněn plakétou **ČČK Dar krve - dar života.**

Ondřej Chotěnovský patří k dlouholetým dárcům krve a krevních složek je také zařazen do registru dárců kostní dřeně. Rád by při této příležitosti vyzval své kolegy z Vězeňské služby České republiky, příslušníky a občanské zaměstnance, aby se k němu při-

Ondřej Chotěnovský absolvoval 250. odběr krve

pojili a darovali podle svých možností krev a případně se zapojili do registru dárců kostní dřeně. Stavby dárců krve a kostní dřeně se již dlouhodobě snižují a nedosahují potřebné výše, pro pokrytí potřeb zdravotnických záříze-

ní. Vězeňská služba i prostřednictvím jednotlivých organizačních jednotek se snaží organizovat akce na podporu dárců krve a tím také přivést nové dárce krve k této chválné činnosti.

red

Záchrana života při nehodě

Všehrady - Finanční odměnu, květinu a poděkování předali v prosinci 2014 ředitel Věznice Všehrady Pavel Vagner a zástupce ředitele Vratislav Láf všeobecné zdravotní sestře Jaroslavě Valtrové, která loni v létě při cestě ze zaměstnání poskytla v Chomutově první pomoc ženě, která utrpěla zranění a zástavu srdce při dopravní nehodě. Později se zjistilo, že poraněná žena, které provedla resuscitaci, svým včasným zásahem zachránila život. Vedení věznice se o tomto činu dozvědělo teprve v nedávné době a náhodou, když záchránkyni přijel do zaměstnání poděkovat účastník nehody, který ženu porazil. Přesto, že naše zaměstnankyně bere tuto událost jako svou povinnost, patří jí veliký dík.

brv

PRAHA 19. března (VS ČR) - Seznámení s fungováním jedné z nejmodernějších věznic v ČR, Věznice Rapotice, bylo obsahem střeční návštěvy poslanců výboru pro bezpečnost v tomto vězeňském zařízení. Delegaci Poslanecké sněmovny doprovázel generální ředitel VS ČR Pavel Ondrášek.

Poslanci se při své návštěvě zajímali o aktuální situaci a problémy ve vězeňství o vývoj počtu vězeňské populace, zaměstnávání odsouzených a podobně.

Diskuse se týkala také připravované dlouhodobé koncepce vězeňství a dalších opatření, které vězeňská služba pro nejbližší opatření chystá. Na závěr své návštěvy si poslanci prohlédli věznici samotnou i areál

Poslanci výboru pro bezpečnost v Rapotících

bývalého vojenského újezdu, kde se věznice nachází. Zde by podle představ vedení vězeňské služby a v souladu se zmíněnou koncepcí rozvoje rezortu mělo v budoucnu vzniknout vzdělávací a výcvikové středisko, které vězeňská služba dlouhodobě postrádá. Součástí návštěvy byla také prezentace zákroku jednotky pod jednotným velením při potlačení nepokojů odsouzených.

red

Ministr si prohlédl Věznici Rapotice

Možnosti využití rozsáhlého areálu Věznice Rapotice, zejména v souvislosti se záměrem vybudovat zde speciální výcvikové středisko Vězeňské služby ČR byly jedním z hlavních témat návštěvy ministra spravedlnosti Roberta Pelikána ve Věznici Rapotice. Ministr navštívil Rapotice krátce po návštěvě poslanců bezpečnostního výboru sněmovny Parlamentu ČR. Ministra Pelikána doprovázel při jeho prohlídce Rapotice generální ředitel VS ČR Pavel Ondrášek.

Vybudování speciálního výcvikového střediska v areálu Věznice Rapotice vyplývá z chystané dlouhodobé koncepce vězeňství do roku 2025. Mělo by to být podobné zařízení, kterými disponují i ostatní ozbrojené sbory v ČR, ale Vězeňská služba ČR ho dosud nemá a pro výcvik vězeňského personálu musí často využívat služeb cizích subjektů.

Ministr se během své návštěvy ve věznici zajímal také o chod tohoto moderního vězeňského zařízení a prohlédl si zde například operační středisko, zdravotní středisko či oddělení výkonu trestu. Během oběda ministr Robert Pelikán požádal o stejný oběd, jaký dostávají odsouzení. „Je to chutná strava odpovídající všem stanoveným normám,“ ocenil kvalitu pokrmu.

red

Spolupráce s Policejní akademií ČR

Perspektivy vzájemné spolupráce při vzdělávání vězeňského personálu jsou obsahem memoranda, které Vězeňská služba ČR uzavřela včera s Policejní akademií ČR. Jménem vězeňské služby dokument podepsal náměstek generálního ředitele pro bezpečnost a kontrolu, vysokou školu reprezentoval její rektor Josef Salač. Během neformální diskuse, která následovala po uzavření memoranda, připomněl rektor Josef Salač, jaké studijní příležitosti by zejména příslušníkům a zaměstnancům vězeňské služby mohla policejní akademie nabídnout. Tato veřejná vysoká škola přitom nabízí řadu studijních programů, které jsou právě pro pracovníky prakticky upotřebitelné. Součástí debaty byly také návrhy jak případné studium příslušníkům v činné službě administrativně usnadnit a také jak rozptýlit jejich obavy z „návratu do školních lavic“.

red

Veronika Demelová
Eva Čermáková
Lenka Linhartová
Tomáš Janků

Muslimové v českých věznicích

V rámci výzkumného projektu **Islám v ČR: etablování muslimů ve veřejném prostoru, který realizuje výzkumná a vzdělávací společnost SocioFactor, s.r.o. ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci, jsme se zaměřili i na zjištění a popsání aktuální situace muslimů v českém vězeňském systému. Prvním krokem výzkumu muslimů v českém vězeňství bylo dotazníkové šetření, ze kterého vám předkládáme krátké vyhodnocení.**

Pokud odsouzený deklaruje, že je muslimem a žádá si ze strany vězeňské služby respektování toho, co je *al halál wal harám fil Islám* (pozn. povolené a zakázané v islámu), tak je dotázán, zda může nějakým způsobem prokázat, že je skutečně muslimem. Mnohdy nedokáže odpovědět (zvláště pokud jde o českého pseudokonvertitu), a tak mu je připomenuto, že stačí, aby se prokázal vyznáním. Pokud vyznání nezná, pak je dotázán na některý další z pěti pilířů Islámu, přičemž stačí, aby jmenoval alespoň jeden (což se v případě nemuslimů - žádajících si pouze muslimskou stravu - jednoznačně neděje).

Celkový počet muslimů ve vězeňských zařízeních od roku 2006 do roku 2014 uvedli jednotliví zaměstnanci VS ČR následovně: viz tabulka

V září 2014 jsme požádali zaměstnance Vězeňské služby České republiky o vyplnění strukturovaného elektronického dotazníku s dvanácti otázkami. Průzkum byl zaměřen na otázky týkající se přítomnosti muslimů v daných věznicích, na jejich odhadovaný počet, na způsoby identifikace muslimů, jejich speciální požadavky a případnou konverzi uvnitř vězeňského zařízení.

Z celkového počtu 35 vězeňských zařízení se dotazník vrátil z 33. Šetření se účastnili ředitelé věznic, koordinátoři pro zacházení s odsouzenými, kaplan, psycholog, vychovatel, sociální pracovníci aj.

Zjišťování náboženského vyznání je ve většině případů součástí vstupního pohovoru, či se provádí dotazníkovou formou při nástupu do výkonu trestu, kdy má obviněný/odsouzený možnost dobrovolně uvést své vyznání. Podle našeho zjištění se odsouzený zpravidla sám přihlásí ke svému náboženskému vyznání, s čímž je většinou spojován požadavek na specifickou stravu. Někdy je religiozita zjišťována také v souvislosti s možností nabídky vězeňské duchovní služby.

Mezi další způsoby, jak zaměstnanci věznic identifikují přítomné muslimy,

patří kromě požadavku muslimů na speciální stravu, také požadavek na modlitební kobereček, či jeho používání, dále je to identifikace podle osobních věcí, např. koránu nebo podle vzhledu. Někdy je také přihlášení se odsouzeného k islámu ověřováno na základě testu z faktických znalostí.

Odhad počtu muslimů v jednotlivých vězeňských zařízeních od roku 2006-2014	Název vězeňského zařízení
100	Praha Ruzyně
40 - 60	Všehrady, Kynšperk nad Ohří, Kuřim, Ostrava
20 - 30	Plzeň, Olomouc, Praha Pankrác, Litoměřice, Jiřice
10 - 20	Oráčov, Valdice, České Budějovice, Rýnovice
0 - 10	Hradec Králové, Liberec, Mírov, Pardubice, Stráž pod Ralskem, Slavkov, Ostrov nad Ohří, Opava, Heřmanice, Příbram, Karviná

Požadavek specifické stravy

Zaměstnanci VS ČR uváděli častý výskyt požadavku na speciální stravu ze strany muslimských vězňů. Možnost upraveného nebo odlišného

typu stravování mají dle výpovědí ve 26 zařízeních (kdy z celkového počtu 33 odpovědí neodpověděli na tuto otázku v šesti případech). Jedná se o možnost stravy bez vepřového masa, dále možnost vegetariánské stravy a v některých případech přizpůsobení stravy v měsíci ramadánu.

Požadavek specifické stravy

Zaměstnanci VS ČR uváděli častý výskyt požadavku na speciální stravu ze strany muslimských vězňů. Možnost upraveného nebo odlišného typu stravování mají dle výpovědí ve 26 zařízeních (kdy z celkového počtu 33 odpovědí neodpověděli na tuto otázku v šesti případech). Jedná se o možnost stravy bez vepřového masa, dále možnost vegetariánské stravy a v některých případech přizpůsobení stravy v měsíci ramadán. V jednom zařízení možnost speciální stravy neposkytují.

Specifika ve zdravotní péči a při osobní prohlídce

Otázka na specifické postupy při zdravotní prohlídce obviněných/odsouzených islámského vyznání byla ve většině případů zodpovězena záporně nebo byla upřesněna tím, že tyto informace dotazovaní nemají, neboť tuto prohlídku řídí vězeňský lékař.

U otázky, zda ve věznicích uplatňují specifické postupy při osobní prohlídce obviněných /odsouzených islámského vyznání byla odpověď podobná. V případě kladné odpovědi zaměstnanec VS ČR upřesnil takto:

„Nejedná se ani tak o specifické postupy, pouze je snaha respektovat denní režim muslima, např. čas na ranní a večerní modlitbu apod.“

Dále ze šetření vyplynulo, že jsou muslimským vězňům poskytovány specifické služby, jako je možnost mít modlitební kobereček, duchovní literaturu a v některých případech mohou korespondenčně komunikovat s Islámskou nadací. V určitých věznicích byla také možnost dodržování specifik během měsíce ramadán a možnost individuální modlitby, např.:

„Pokud čas modlitby neporušuje vnitřní řád věznice, mají muslimové možnost provádět modlitby.“ Čtyři zaměstnanci ale poznamenali, že tyto služby nebývají využívány příliš často, např.: „Vězněné osoby o specifické služby nežádají. V případě zájmu jsme schopni prostřednictvím vězeňského kaplana některé služby zajistit.“

Ve vazební věznici Ruzyně existuje modlitebna, kde se mohou vyznavači islámu jednou za 14 dní účastnit bohoslužby pod vedením islámského laického duchovního. Pokud se ze strany muslimských obviněných/odsouzených objevovaly speciální požadavky, jednalo se převážně o speciální stravu v období měsíce ramadán, kdy půst v tomto měsíci patří tzv. pět pilířů islámu a muslimové v tomto období přijímají potravu až po západu slunce. Dále někteří muslimové ve věznicích požadují modlitební koberečky nebo korán. Objevila

se i žádost o sestěhování se na jeden oddíl či celu, např.:

„Sporadicky se objevují např. žádosti na sestěhování odsouzených na konkrétní ložnici či oddíl, které jsou odůvodněné společným náboženským vyznáním. I v těchto případech je ovšem obtížné určit skutečnou motivaci takových žádostí.“

Konverze ve věznicích

Průzkum se zaměřil rovněž na téma konverze vězňů k islámu. Dle výpovědí bylo zaznamenáno celkem sedm případů konverze, přičemž ve dvou případech zaměstnanci zmiňovali konverzi vězně k islámu například pod vlivem cizince nebo autoritativnějšího jedince. Dále jeden zaměstnanec hovořil o konverzi jako o málo častém jevu a označil to za druh náboženského romantismu.

„Jedná se o velmi zřídka záležitost, většinou se jedná o jakýsi druh náboženského romantismu, kdy vězeň hledá „něco“ nového a neotřelého.“

V jednom případě byla uvedena situace, kdy český vězeň konvertoval k islámu a byl umístěn na stejné oddělení s rodilým muslimem, zaměstnancem označeným za ortodoxního islamistu, pro kterého byl zmíněný konvertita terčem posměchu. Ve třech případech zaměstnanci projevili značnou nedůvěru a hovořili o falešné konverzi s motivy pro změnu stravy, či v případě věznice, kde není možnost speciální stravy, s motivy pro přemístění do jiné věznice.

„K islámu se hlásí i občané ČR (svým původem a vyrůstající bez kontaktu s islámským vyznáním). U českých konvertitů se však pravděpodobně nejedná o skutečné věřící, ale o účelové jednání s cílem zajistit si muslimskou stravu, kterou tito považují za hodnotnější. Výše uvedené nelze skutečně 100% doložit, jde pouze o osobní zkušenost. Tito odsouzení nemají obvykle ani základní povědomí o nauce islámu, jeho myšlenkových východiscích atd.“

Muslimové v různých typech věznic

V poslední otázce jsme se dotazovali, v jakém typu zařízení se zaměstnanci VS ČR setkali s muslimskými obviněnými/odsouzenými. Viz tabulka:

V poslední otázce, kde zaměstnanci mohli doplnit jakékoliv informace k danému tématu, se vyjádřili tři dotazovaní. V jednom případě se jednalo o možnost navázání další spolupráce s danou věznicí, protože respondent projevil obavy ze zjednodušujících či zavádějících odpovědí. Ve dvou případech zněla odpověď následovně:

„Někteří muslimové, byť informují o svém náboženství, nepožadují vůbec nic a účastní se křesťanský laděných aktivit a vzdělávají se v poznání bible.“

„Obvinění islámského vyznání většinou vystupují nenápadně, při osobním rozhovoru jsou nedůvěřiví. Do jejich světového názoru (kterým se netají) patří většinou ostrý antisemitismus, často kritizují jevy, jako jsou homosexualita, pornografie, ateismus apod.“

Z první etapy průzkumu vyplynulo, že podmínky většiny českých věznic umožňují muslimům určitým způsobem praktikovat své náboženství. Konkrétní podmínky jsou však v jednotlivých zařízeních různé. Lze konstatovat, že jako celek vychází české vězeňství náboženským potřebám vstříc v rámci možností jednotlivých věznic. Výzkum tématu muslimů v českých věznicích bude dále pokračovat metodou kvalitativního dotazování. Metodou polostrukturovaných rozhovorů se zaměstnanci věznic a případně s odsouzenými se pokusíme danou problematiku hlouběji uchopit s ohledem na specifika jednotlivých zařízení. Naším výzkumným týmem budou prováděny polostrukturované rozhovory se zaměstnanci věznic a samotnými odsouzenými muslimy, kdy budeme chtít hlouběji přiblížit danou problematiku.

Text vnikl s podporou projektu „Islám v ČR: etablování muslimů ve veřejném prostoru“, který se koná v rámci Programu bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2010-2015.

TYP VĚZNICE

ODPOVĚĎ

Vazební věznice
Věznice s dohledem
Věznice s dozorem
Věznice s ostrahou
Věznice se zvýšenou ostrahou

14x
3x
14x
16x
6x

Cizinci v českých věznicích

Připravili mluvčí věznic
a vazebních věznic VS ČR

Pokud je to z kapacitních a objektivních důvodů možné, jsou obvinění či odsouzení cizinci umísťováni společně do cel tak, aby jim bylo umožněno komunikovat vlastním jazykem, přičemž je přihlíženo k jejich náboženským i kulturním tradicím a zvyklostem.

Důraz je kladen i na to, aby zvláště početně silně zastoupení cizinci nebyli ubytováni v rámci jednoho oddělení, ale byli rovnoměrně rozptýleni na více odděleních. Tímto postupem se daří předcházet potencionálním konfliktům mezi samotnými cizinci stejné národnosti i konfliktům mezi nimi a většinovou vězeňskou populací. Taktéž konfliktům na bázi, víry a odlišných kulturních zvyklostí se daří předcházet a případné drobné neshody jsou na všech úrovních ihned řešeny. Po nástupu do výkonu vazby či trestu je každý cizinec prokazatelně seznámen s právy a povinnostmi v mateřském jazyce, nebo jazyce, kterému rozumí. V případě cizojazyčné korespondence je věznice schopna zajistit překlad anglicky a rusky psané ko-

zájmových aktivit. realizována žádná aktivita programu zacházení určená pouze pro cizince.

Ve **Věznici Valdice** je vzhledem k převažujícímu přísnějšímu režimu věznic zacházení s odsouzenými cizinci je v mnohém náročnější, než práce s odsouzenými české národnosti. Zvláštní zacházení většinou nevyžadují samotní cizinci, nýbrž práce s nimi vyžaduje zvláštní postupy, vyšší úroveň komunikativních schopností a důkladnější znalost jejich mentality. Pro snazší integraci jsou odsouzení cizinci v rámci možností ubytováni společně se svými krajany, z důvodu bezpečnosti jsou však umístěni v menších skupinách a rovnoměrně rozděleni mezi jednotlivé ubytovny. Odsouzeným cizincům

respondence, a to díky jazykovým znalostem odborných zaměstnanců. V ostatních případech, včetně nutnosti překládat cizojazyčnou korespondenci, je obvykle zapotřebí zajistit profesionální překlad. Při zapojování cizinců do jednotlivých aktivit programů zacházení se přihlíží hlavně k potřebné adaptaci cizinců na podmínky výkonu trestu a dále na úroveň jejich komunikačních schopností. Využívá se hlavně zapojení v oblasti pracovních aktivit, speciálně výchovných aktivit a v oblasti

je individuálně umožňováno používat prostředky související s jejich vyznáním. Ve věznici bylo v době vzniku tohoto textu umístěno 97 cizinců, převážně ze Slovenska (26), Vietnamu (16) a Ukrajiny (14). Počty dalších odsouzených se již pohybují v jednotkách.

„Převážná část odsouzených cizinců žila na území ČR již delší dobu před uvězněním, někteří zde vykonávají trest odnětí svobody i opakovaně. Úroveň znalostí českého jazyka mají proto tito odsouzení poměrně dobrou,

vždy však záleží především na jejich zájmu o další zvyšování této úrovně. Samozřejmě se mezi nimi vyskytuje skupina odsouzených, kteří nejeví zájem o jakékoli dorozumění, naopak se snaží jazykové bariéry využívat ve svůj prospěch a odůvodňují tím své problémy s dodržováním norem výkonu trestu,” vysvětluje mluvčí valdické věznice Eva Francová. „Takto se chovají především občané arabských zemí a někteří občané zemí bývalého Sovětského svazu,” dodává.

Komunikace s cizinci se ve většině případů odehrává v češtině, pouze s nepatrným počtem cizinců komunikují zaměstnanci věznice anglicky. Jde hlavně o vězně z afrických zemí, kteří angličtinu ovládají jako svůj druhý úřední jazyk.

„Zájem o výuku českého jazyka je u našich odsouzených cizinců individuální, většina jich je zapojena do vzdělávacích aktivit programu zacházení, které jim poskytují základní znalosti češtiny. Českému jazyku se také učí neformální cestou díky společnému ubytování a práci s odsouzenými české národnosti,” říká mluvčí.

Muslimským vězňům se poskytuje muslimská strava a možnost používání modlitebních koberečků. Umožňují se i konzulární návštěvy. Občas bývají problémy s jejich pracovní činností, zejména s brigádami, kdy rusky hovořící odsouzení muslimského vyznání tuto činnost odmítají. Právoslavně věřící mají možnost se pravidelně účastnit vlastních bohoslužeb.

Vazební věznice Praha Ruzyň klade velký důraz na zásobení ústavní knihovny cizojazyčnou literaturou, slovníky, popřípadě cizojazyčnými časopisy a novinami. Cizojazyčný knižní fond je především využíván cizinci z ruskojazyčných oblastí. Náboženským potřebám cizinců výšla věznice vstříc i tím, že zaměstnává na částečný úvazek pravoslavného popa, který pravidelně jednou týdně pořádá pravoslavnou mši včetně ostatních svátostí dle východního ritu. Tradičně výborná spolupráce je s muslimskou náboženskou obcí. V průběhu 4. čtvrtletí roku 2014 se pořádaly bohoslužby s muslimským duchovním Mamrím z kuvajtské ambasády, a to průměrně pro tři vazebně stíhané vězně.

Zaměstnanci oddělení výkonu vazby jsou schopni komunikovat s cizinci v anglickém, německém, ruském a polském jazyce, v případě potřeby je využíváno také tlumočnických služeb externího překladatele do vietnamského jazyka, problematická

komunikace je s cizinci z Rumunska, Maďarska, Litvy, Lotyšska a dále z exotických zemí – Blízký východ (Izrael, Turecko, Sýrie), Asie (Čína, Bangladéš) a Afrika (Alžírsko, Nigérie, Pobřeží Slonoviny) – tyto osoby zpravidla neovládají ani jeden světový jazyk.

Ve **Vazební věznici Praha Pankrác** je aktuálně kolem dvou stovek cizinců, stabilně je zde nejvíce Vietnamců, Slováků, Ukrajinců a Bulharů. Objevují se zde ale i jednotlivci z různých exotických zemí, jako například Pobřeží slonoviny. Požadavky na překlad jsou zde rozšířeny o potřeby zdravotnického personálu, neboť součástí vazební věznice je i vězeňská nemocnice.

Ve **Vazební věznici České Budějovice** je mezi cizinci nejvíce občanů Vietnamu. Dále je hodně občanů Slovenska, Bulharska, Rumunska, Ukrajiny a jednotlivci z Německa, Kosova, Lotyšska a USA. Většina cizinců zde nemá žádné zvláštní požadavky, ale jsou zde i tací, kteří požadují například dostatečný výběr knih ve svých jazycích, muslimové pak vyžadují halal stravu. Věznice ale nemůže v době ramadánu vyhovět požadavkům na jejich denní či stravovací režim. Muslimové začínají půst při úsvitu a naopak po západu slunce vyžadují pokrm *iftár*, jehož základem jsou datle a voda/mléko nelze podávat. „Tyto případy se naštěstí vyskytují pouze ojediněle a po seznámení se s vnitřním řá-

národnosti běžně stává, že vězňové, ačkoliv rozumějí, znalost češtiny nepřiznají a jednají účelově. „Česky se se pochopitelně učí jen ti, co chtějí. Máme zde aktuálně jednoho Rumuna, který se chce v českém jazyce zdokonalovat. Obdržel potřebnou literaturu pro samostudium a základní informace o možné pomoci ze strany odborných zaměstnanců,“.

Halal stravu vyžadují také vězňové muslimové ve **Věznici Mírov**, která ji pro ně zajišťuje. „Odsouzení cizinci v naší věznici zpravidla rozumí česky, ale i přesto je pro ně k dispozici základní poučení o výkonu trestu v několika dalších jazycích. Pro odsouzené, kteří přesto pociťují jazykovou bariéru, nabízíme v rámci vzdělávacích aktivit programu zacházení výuku českého jazyka. Jedná se nejčastěji o prvovězněné odsouzené,“ uvedla mluvčí mírovské věznice Kamila Válková.

Ve **Věznici Pardubice** bylo v době vzniku tohoto článku kolem tří desítek cizinců, většinu z nich tvořili občané Slovenska, dále zde byli odsouzení z Vietnamu, Ukrajiny, Srbska, Bulharska, Ruska, Polska a Nigérie. Stanovené programy zacházení reflektují individualitu odsouzených a respektují jejich kulturní a jazykové zvláštnosti. Jednotlivé cíle jsou zaměřeny na dosažení žádoucí adaptace v novém prostředí, zejména jejich zařazením do pracovních, zájmových, speciálně výchovných a vzdělávacích aktivit. „Drtivá většina odsouzených cizinců je schopna komunikovat v českém jazyce, komunikace je možná i v anglickém, německém, ruském či polském jazyce. Největší problém je s Vietnamci, kteří zpravidla nejsou schopni komunikovat jinak než vietnamsky,“ uvádí mluvčí věznice Zuzana Janíková. Věznice tuto situaci řeší zpravidla překladem zprostředkovaným jiným odsouzeným vietnamské státní příslušnosti, který rozumí čes-

„Problémy při komunikaci nejsou, hovory jsou vedeny zejména v češtině, kdy většina Vietnamců a Ukrajinců rozumí, dále v ruštině, angličtině, případně němčině. Pokud to vazební důvody umožňují a obvinění komunikují v jazyce, který odborní zaměstnanci neovládají, využijeme k překladu základních informací jiného obviněného, což jsme využili například v chorvatštině,“ uvedl mluvčí Vazební věznice Praha Pankrác Jiří Dolejší.

Také ve **Věznici Vinařice** je velká část cizinců schopna komunikovat v českém jazyce, ale například u Vietnamců to někdy může být značný problém. „Komunikujeme s nimi, tak jak to jde, pokud umíme jazyk, kterému odsouzený rozumí, tak ho používáme. Tlumočníky nemůžeme z ekonomických důvodů používat, tak využíváme znalosti našich zaměstnanců, případně i pomoci odsouzených, kteří rozumí a překládají ostatním odsouzeným,“ uvedl mluvčí věznice Ivan Suchý. Jsou zde i odsouzení, kteří se hlásí k islámu a vyžadují proto speciální – halal – stravu. Nejvíce je zde však také občanů Slovenské republiky a Vietnamu.

dem se obvykle vězňové přizpůsobí možnostem a režimu věznice. Jde o individuální projevy stejně, jako se u vězňů české státní příslušnosti vyskytují kverulanti a podobní jedinci, kteří mají potřebu se odlišit a upozornit na svou osobu,“ uvedla mluvčí věznice Václava Káplová. Také zde se zejména u obviněných vietnamské

kému jazyku. „Jeden náš Vietnamec se česky naučil ve výkonu trestu a nyní překládá zbylým dvěma odsouzeným krajanům,“ dodala mluvčí. Problém je i s kontrolou osobní cizojazyčné korespondence, tu provádějí zaměstnanci vězeňské služby, pokud se jedná o ruštinu, angličtinu nebo němčinu. V ostatních případech se korespondence nepřekládá, pokud zaměstnancům nejsou známy skutečnosti, které by zakládaly podezření, že se jedná o korespondenci, kterou by bylo třeba zadržet.

Při umísťování cizinců se ve **Věznici Rýnovice** postupuje individuálně, s přihlédnutím k potřebám odsouzeného a možnostem věznice. „Snahou je, aby cizinci téhož státního občanství byli zpravidla ubytováni společně. Mezi dalšími aspekty umísťování patří druh pracovního zařazení, zařazení do školského vzdělávacího střediska, bezdrogové zóny nebo protitoxikomanické léčby. V tomto směru nejsou žádné problémy v umísťování jednotlivých cizinců, dlouhodobě totiž převládají odsouzení ze Slovenska, kde není potřeba řešit jazykovou bariéru,“ uvádí mluvčí rýnovické věznice Monika Králová. „Všichni cizinci, kteří jsou v současné době ve výkonu trestu ve Věznici Rýnovice, rozumí a jsou bez problémů schopni komunikovat v českém jazyce. Jedná se o cizince, kteří však již delší dobu pobývali v ČR,“ dodala mluvčí.

V době vzniku tohoto textu vykonávalo ve **Věznici Oráčov** trest odnětí svobody 22 odsouzených cizinců a z toho bylo devět občanů Slovenska. Tento počet je ve věznici víceméně konstantní, dlouhodobě se pohybuje mezi 15 až 25 odsouzenými. „V naší věznici jsou aktuálně umístěni odsouzení ze sedmi různých států. Po Slovácích je nejvíce Vietnamců a dále

Ukrajinci a Poláci. Žádný z odsouzených cizinců vězněných aktuálně ve Věznici Oráčov neměl podstatné problémy s adaptací na zdejší prostředí ani s výkonem trestu odnětí svobody jako takovým,“ uvedla mluvčí věznice Kateřina Hůlová s tím, že se zde nenachází žádný odsouzený cizinec, který by se vyznačoval agresivními sklony, programovým napadáním ostatních odsouzených, či vyvoláváním násilných konfliktů. Věznice Oráčov se snaží vyhovět požadavkům a náboženským tradicím cizinců. Pro věřící muslimského vyznání se připravuje tzv. halal strava. V roce 2014, stejně tak jako v předešlých letech, byl věřícím muslimům přizpůsoben časový rozvrh dne pro dodržování náboženských tradic spojených s ramadánem. Naši věznici pravidelně navštěvuje církevní hodnostář řeckokatolické církve. Ve zdejší knihovně je odsouzeným k dispozici více než dvě stě svazků cizojazyčné literatury, určené převážně pro ruský mluvčí odsouzené. Jedná se především o slovníky, právní literaturu a beletrii. Tento knižní fond se průběžně doplňuje.

Z cizinců umístěných do **Věznice Odolov** převažují Slováci, dále je zde několik Poláků, Rumunů, a jeden cizinec bez státní příslušnosti. Z Poláků zde všichni rozumějí základům českého jazyka a navíc je mezi nimi vždy někdo, kdo umí česky velmi dobře. „Poláci byli podle možností ubytováni spolu v pokoji. Ani oni, ani žádný jiný cizinec nemá žádné nároky v oblasti náboženské či kulturní. Nikdo z cizinců se svým chováním a vystupováním neodlišuje od ostatních odsouzených,“ říká mluvčí věznice Jiří Nágl.

Odsouzené cizinky v ženské **Věznici Světlá nad Sázavou** mají zájem o co nejrychlejší překonání jazykové bariéry a zapojení se do života na ubytovně. „Cizinky se snaží hovořit česky a vzájemně si pomáhají při komunikaci se zaměstnanci. Zaměstnanci, kteří zvládají cizí jazyk, s nimi hovoří anglicky, rusky, německy. Nedávno jsme při řešení problémů s vazebně stíhanou Rumunkou využili pomoci církve, která do věznice vyslala tlumočnicka. Plánujeme

spolupráci s vietnamským duchovním," říká mluvčí věznice Eva Hodná. Vzhledem k nízkému počtu cizinek umístěných v této věznici umísťujeme odsouzené ze stejné jazykové skupiny, etnika, kultury a stejného typu věznice na jednu ubytovnu, do stejného pokoje a k vychovateli, který ovládá cizí jazyk - angličtina, němčina, ruština. Větší problémy jsou s odsouzenými vietnamské národnosti, kde je velká jazyková bariéra, kterou se ale snaží překonávat vzájemnou pomocí při komunikaci se zaměstnanci vězeňské služby.

Zejména vietnamští vězni často předstírají, že nerozumějí česky, nicméně platí zde určité pravidlo selektivní znalosti jazyka: pokud vězeň něco potřebuje, tak česky umí celkem obstojně, pokud ale po něm někdo něco chce, pak nerozumí vůbec. Například pokud po něm vrchní dozorce chce, aby si uklidil celu, tak dotyčný cizinec nerozumí vůbec. Někdy stačí trochu zvýšit hlas a případně vězni pohrozit nějakým zákazem a jeho jazykové znalosti se rychle obnoví. Problémy jsou ale i s dalšími národnostmi. Rusové, Američané a hlavně Arabové jsou často velmi arogantní a odmítají komunikovat v češtině, i když jazyk ovládají. I zde platí pravidlo, že jakmile vězeň něco chce, vždy se s dozorcem nebo specialistou domluví. Problémy mají i ženy, například pedagožky, při komunikaci s Araby. Velmi často se stává, že tito vězňové pracovníce či příslušnice vězeňské služby zcela ignorují. Nicméně i zde platí, že pokud oni sami něco chtějí, tak víra, tradice a přesvědčení jdou stranou.

Cizinci ve vyhošťovací vazbě

Většina cizinců ve vyhošťovací vazbě je stíhána za maření výkonu úředního rozhodnutí, kdy v ČR zůstali pracovat a zpravidla již v minulosti bylo vydáno rozhodnutí o zákazu pobytu. Většina zde umístěných cizinců potřebuje pomoci zkontaktovat příbuzné, majitele pronajatých bytů, zaměstnavatele, konzulární a azylové úřadníky. Délka jejich pobytu ve vyhošťovací vazbě je přímo závislá na tom, zda mají platný cestovní doklad. Většina cizinců odsouzených k vyhoštění tuto situaci chápe a vlastní iniciativou se snaží získat podklady o svojí totožnosti, které jsou k vydání cestovního dokladu nezbytné. S vyřizováním dokumentů úzce spolupracují zejména se sociálními pracovníky věznic, a to zejména proto, že naprostá většina cizinců odsouzených k vyhoštění nemá ustanoveného ani zvoleného advokáta, protože se nejedná o nutnou obhajobu, ale vykonávací řízení k již pravomocnému rozsudku. Část vězňů odsouzených k vyhoštění se snaží realizaci trestu vyhoštění vyhnout a žádají o poskytnutí mezinárodní ochrany před vrácením do domovského státu, jsou to zejména občané Běloruska, Gruzie, Alžírsko a Ruska. Jejich počet však stále klesá, protože od roku 2001 na základě výkladu Nejvyššího soudu ČR není azylové řízení překážkou k vyhoštění a soudci i cizinecká policie tohoto výkladu beze zbytku využívají i přes zjevný nesouhlas Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR. Pro jednání s cizinci je tato situace citlivým tématem a při vysvětlování jejich možností a vývoje situace je nutné spolehlivě znát související právní normy, a to zejména z důvodu předcházení mimořádným událostem, které mohou v kolektivu nespokojených vězňů snadno vzniknout. Pokud Odbor azylové a migrační politiky MV ČR rozhodne o neudělení mezinárodní ochrany a cizinec požádá o pomoc k podání obžaloby proti takovému rozhodnutí, sociální práce spočívá ve včasném zprostředkování kontaktu a zaslání podkladů nevládní organizaci pomáhající uprchlíkům, kterou si žalobce vybere.

Soudní spory VS ČR bude řešit Úřad pro zastupování státu

Na šest desítek soudních sporů převezme Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových od Vězeňské služby ČR. Ve společném memorandu o spolupráci v oblasti hospodaření s majetkem státu a soudních sporů se na tom shodli zástupci obou institucí. Jménem úřadu dokument podepsala generální ředitelka Kateřina Arajmu, Vězeňskou službu ČR zastupoval generální ředitel Pavel Ondrášek. Převedení soudních sporů Vězeňské služby ČR na ÚZSVM umožňuje zákon 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

„Od mého nástupu do funkce je mým hlavním cílem ušetřit veřejné výdaje z rozpočtu vězeňské služby,“ uvedl generální ředitel VS ČR Pavel Ondrášek při dnešní tiskové konferenci věnované podpisu memoranda. „V této souvislosti se jedná především o personální a mzdové úspory, a to v řádu milionů korun ročně,“ dodal Pavel Ondrášek. Současné vedení Vězeňské služby ČR v loňském roce zrušilo odbor právní, neboť jeho existence se ukázala jako neefektivní a nadbytečná. Místa právníků byla totiž kromě toho i na mnoha odborech generálního ředitelství, což způsobovalo kompetenční spory v právních agendách mezi těmito odbory a odborem právním.

Ve snaze ušetřit další veřejné prostředky omezuje generální ředitelství VS ČR i externí právní služby. Jen za externí právní služby vyplatilo v letech 2011 až 2014 bývalé vedení vězeňské služby více než šest milionů korun. Právě převedení části sporných agend na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových ČR do konce prvního pololetí 2015 bude znamenat utlumení spolupráce s externími právními firmami. V budoucnu by Vězeňská služba ČR měla využívat služeb komerčních právníků jen

výjimečně. Celková úspora v oblasti právních agend tak v současnosti činí více než 6,5 milionu Kč ročně a po ukončení externích právních služeb více než sedm milionů Kč ročně.

„Podpis memoranda o spolupráci tak vnímám jako významný počín směrem k dalšímu naplňování zákona o Úřadu pro zastupování státu ve vě-

cech majetkových a ve své podstatě i zákona o Vězeňské službě a justiční strážci ČR, neboť umožní vězeňské službě více se soustředit na úkoly a povinnosti, které jí z toho zákona vyplývají,“ dodal generální ředitel služby Pavel Ondrášek.

„Převzetím soudních sporů Vězeňské služby ČR omezíme náklady na právní agendy v jiné státní organizaci, neboť Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových bude soudní spory řešit s využitím stávajících zaměstnanců,“ říká generální ředitelka úřadu Kateřina Arajmu a dodává, že její instituce disponuje týmem zkušených právních zástupců.

Součástí memoranda je i rámcová dohoda o spolupráci při nakládání s kancelářským nábytkem a využití použitého či skartovaného kancelářského papíru Vězeňskou službou ČR. Vězeňská služba poskytne úřadu své služby truhlářské výroby pro opravy kancelářského nábytku za účelem jeho dalšího využití. Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových bude Vězeňské službě ČR naopak převádět nábytek určený k likvidaci a využitelný pro nové výrobky s cílem snížit náklady za jeho odevzdávání do sběrných surovin. Použitý či skartovaný papír z úřadu využije Vězeňská služba ČR jako druhotnou surovinu pro výrobu palivové hmoty se záměrem omezit náklady státu na jeho likvidaci.

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových zastupuje stát zejména před soudy, rozhodčími orgány, správními úřady a jinými orgány ve věcech týkajících se majetku státu namísto organizačních složek státu. Zastupování se děje výlučně a vyplývá přímo z uvedeného zákona nebo na základě dohody úřadu s příslušnou organizační složkou státu. Úřad je také oprávněn poskytovat bezplatnou právní pomoc obcím a zastupovat je před soudem v zákonem vymezených případech.

red

Mezinárodní vězeňské společenství nabízí pomoc

Eva Hodná

Mezinárodní vězeňské společenství nabízí pomoc a službu osobám ve vězení, jejich rodinám, propuštěným z výkonu trestu a obětem trestných činů. Podporuje a spojuje práci věznic a dobrovolníků, jejichž cílem je resocializace osob ve výkonu trestu. Výkonnou ředitelkou společenství v České republice je Gabriela Kabátová, která spolupracuje s Věznicí Světlá nad Sázavou od ledna 2011. Pravidelně dojíždí s dalšími dobrovolníky do věznic za odsouzenými ženami, aby s nimi navázala kontakt a připravila je na propuštění. Odsouzené díky tomu vědí, na koho se mohou obrátit, pokud se po propuštění ocitnou v tíživé situaci.

Setkání zástupců společenství a věřících dobrovolníků s vězeňkyněmi se koná v návštěvní místnosti věznic jedenkrát měsíčně. Do projektu Příprava žen na propuštění a provázení žen po propuštění z výkonu trestu je v současné době zařazeno 20 odsouzených. Během čtyř let jím však prošlo několik desítek odsouzených. Cílem projektu je zařazení odsouzených žen po propuštění zpět do společnosti a snížení jejich rizik pro recidivu, pomoc při udržení soudržnosti narušených rodinných vazeb, učení se schopnosti samostatného odpovědného jednání, minimalizace důsledků prizonizace, hledání zaměstnání, ubytování a další konkrétní pomoci v občanském životě propuštěných žen. Kromě realizace projektu navštěvují členové Mezinárodního vězeňského společenství oddělení pro matky s dětmi, realizují besedy pro drogově závislé, trvale pracovní nezařaditelné odsouzené a odsouzené vykonávající výkon trestu se zvýšenou ostrahou. Z darů a sbírek věřících dobrovolníků poskytuje Mezinárodní vězeňské společenství nemajetným odsouzeným hygienu, potřeby pro programy zacházení, knihy, bible, oblečení na sportovní

aktivitu nebo na výstup. Po domluvě odvezou propuštěnou ženu od věznic do místa bydliště nebo na zajištěnou ubytovnu. Lze zajistit i doprovod dobrovolníka z nádraží k domluvené ubytovně. Pro propuštěné vězně provozují v Praze poradnu a klub Dvě ryby. Před vánocemi spoluorganizují akci Andělský strom - dárky pro děti odsouzených rodičů.

Andělský strom

Děti, které mají rodiče ve vězení, prožívají velmi těžký, osamocení a smutný život. Zvláště pak prožití významných dnů, jako jsou narozeniny, prázdniny nebo vánoce, musí být velmi těžké. Prostřednictvím programu Andělský strom pomáhá Mezinárodní vězeňské společenství obnovit vztahy mezi uvězněným rodičem a jeho dítětem a dává příležitost k tomu, jak prakticky vyjádřit lásku a soucit. Vloni se Mezinárodní vězeňské společenství podílelo na organizaci charitativního projektu Andělský strom již počtvrté. Cílem a smyslem programu je obdarovat o vánočních svátcích děti rodičů, kteří se nacházejí ve výkonu trestu. Z ženské věznic ve Světlé nad Sázavou se do

akce zapojilo 19 odsouzených žen a dárky dostalo jejich 26 dětí. Vyplnily formuláře, žádosti a napsaly svému dítěti vánoční přání, které pak sociální pracovníce věznic zaslaly společenství. Dárky se financovaly z peněz od církví a dobrovolných dárců. Vloni se do akce zapojila i jedna vesnice na Českolipsku v čele s její starostkou. Dárky spolu s přáním od uvězněného rodiče rozeslaly dětem církevní a další dobrovolníci. Díky projektu Andělský strom bylo v loňském roce obdarováno 417 dětí dárky za 160 000 korun. „Je kupodivu, že odsouzení projekt, pokud tedy víme, nezneužívají. Často ve skupině projekt nabízíme, ale rodiče, kteří mají peníze, jej s díky odmítnou a řeknou, ať pomůžeme těm, kteří to potřebují více. Je to pro nás zajímavá zkušenost, ne vše je tedy ve věznici účelové“, uvedla Gabriela Kabátová.

Veškeré práce a charitativní pomoci, kterou Mezinárodní vězeňské společenství vykonává, si velmi cení ředitelka ženské věznic ve Světlé nad Sázavou Gabriela Slováková: „S Mezinárodním vězeňským společenstvím spolupracujeme čtvrtým rokem a od samotného začátku mám pocit, že jdeme správným směrem. MVS a další podobné organizace vyplňují prostor, který již vězeňská služba nedokáže zabezpečit. Naděje, že odsouzené někdo provede prvními kroky po propuštění, je z hlediska ochrany společnosti zásadní. Podpora dobrovolníků Mezinárodního vězeňského společenství dává šanci lidem, kteří prošli výkonem trestu, vydat se na novou životní dráhu bez páchání trestné činnosti, což má významný vliv na snížení recidivy“, dodala Gabriela Slováková.

Věznice Odolov

Jiří NágI

Odolov je částí obce Malé Svatoňovice, nacházející se přibližně v polovině cest mezi Trutnovem a Náchodem. Malé Svatoňovice jsou známé jako rodiště Karla Čapka. V jeho rodném domě je dnes muzeum s největší sbírkou originálů obrazů bratra, malíře Josefa Čapka.

Přestože rozloha Odolova činí pouhých 0,95 km², jeho historie je na tolik bohatá, že předčí řadu větších vesnic. Katastrálním územím obce prochází řada důlních děl (štola Ignác, šachta Ignác, jáma u Křechů). Samotná věznice se pak nachází v bývalém areálu Dolu Zdeněk Nejedly III. Právě těžba uhlí byla zdrojem obživy velkého procenta místních, ale i přespolních obyvatel. V okolí se nachází řada dalších důlních děl, která však stejně jako to odolovské, již svou činnost ukončila. V katastru obce na Kraví hoře stojí pěchotní sruby T-S 28 a T-S 27 a T-S 26, ve kterém je umístěna expozice mapující vojenskou historii z období

konce 30 let 20. století. V síl prochází Cesta osvobození a Panská cesta, která byla v daleké historii využívána hlavně jako dopravní spojka pro obchodníky. Území obce v současné době protínají dvě cyklotrasy. V zimním období je Odolov rájem běžkařů. Obec má dnes 42 obyvatel a 41 popisných čísel, z nichž právě to poslední připadlo věznici. Bezprostředně s areálem věznice sousedí areál Báňské záchranné služby, jejímž úkolem je: provádět práce a rychlé a účinné zásahy k záchraně lidských životů a majetku při haváriích včetně poskytování první pomoci v podzemí, zdolávání havárií a odstraňování následků havárií.

Věznice

Samotná věznice se řadí mezi mladší v České republice. Nachází se v Podkrkonoší na hřebeni Jestřebích hor, v areálu bývalého dolu Zdeněk Nejedly III. Vzniku věznice předcházela útlum těžební činnosti v Žacléřsko-Svatoňovické černouhelné pánvi. Dnem 1. 1. 1992 převzalo ministerstvo spravedlnosti ČR od Východočeských uhelných dolů areál bývalého dolu včetně přilehlých pozemků. Původní záměr při zřizování věznice směřoval k vybudování specializovaného zařízení pro odsouzené muže trvale nepracující. Ihned po převzetí objektu započaly některé rekonstrukční práce, např. výstavba vývažovny pro personál i pro odsouzené. Současně byla demontována zařízení, která sloužila dolům.

Koncem února 1993 nastoupili do výkonu trestu ve věznici Odolov první odsouzení. Výkon trestu byl realizován v otevřeném oddělení I. NVS. počáteční kapacita dostačovala pro 48 osob. V srpnu 1993 započala přestavba druhého křídla tzv. sociálního bloku na ubytovny pro odsouzené. Věznice je určena pro výkon trestu odnětí svobody odsouzených mužů starších 18 let, zařazených soudem k výkonu trestu do věznice s dozorem. Výkon trestu je realizován ve třech diferenčních skupinách. Ubytování je na ložnicích s možností volného pohybu po ubytovně a ve vymezeném prostoru uvnitř areálu. Normová ubytovací kapacita je 300 míst (4 m²/ods.) Vězni jsou ubyto-

vání na společných světnicích s průměrnou kapacitou 4,5 lůžka, největší má 11 lůžek. Světnice pro jednoho či dva vězně zde nejsou k dispozici. Od listopadu 2013 mohou odsouzení navštěvovat novou vězeňskou kapli. Věznice za svou historii prošla řadou změn. Nešlo však zdaleka pouze o systémové změny. Úpravou budovy oddělení výkonu trestu došlo k postupnému navýšování kapacity ubytovacích prostor na současných 300 míst. Postupně je rekonstruováno zázemí i pro zaměstnance a příslušníky. Zásadní rekonstrukcí prošla v minulosti i kotelna na tuhá paliva, která je schopna plnit emisní limity podle současných platných norem. Asi největší obměnu zaznamenala v roce 2012 vězeňská kuchyně, která zajišťuje kvalitní stravování pro odsouzené i zaměstnance. V současné době se provádějí postupné opravy pláště budov a fasád. Věznice se pochopitelně neobejde bez potřebného servisu a zázemí. Další činnosti spojené s fungováním věznice jako logistika, správní oddělení, informatika, ekonomické oddělení, personální oddělení, oddělení prevence a stížností a další, jsou centrálně prováděny v administrativní budově.

Výkon trestu

Základem zacházení s odsouzenými je jejich pracovní zařazení. Věznici Odolov se daří zaměstnávat poměrně velkou část odsouzených, a to převážně na pracovištích bez přímého střežení mimo věznici. Funguje tedy institut volného pohybu mimo věznici v souvislosti s pracovním zařazením. Kromě práce se soustředíme i na další oblasti zacházení - poměrně velká část odsouzených je zapojena ve speciálně výchovných, vzdělávacích či zájmových aktivitách. Jedná

se o speciálně výchovný seminář pro uživatele drog, seminář o protialkoholní problematice, individuální sociální poradenství, skupinovou relaxaci s hudbou, sociálně právní minimum, semináře sociálních dovedností. Ze vzdělávacích aktivit můžeme jmenovat například kroužek ovládání PC pro začátečníky, kurz práce s motorovou pilou, základy společenského chování, bezpečnost silničního provozu (BESIP) a kroužky dějepisu, zeměpisu nebo přírodopisu. Mezi pestrou nabídku zájmových aktivit patří kroužek výroby hudebních nástrojů a dřevomodelářský, populární věda a technika, hudební kroužky, kopaná a kulturně naučný klub. Nejvíce odsouzených je samozřejmě zapojeno ve sportovních aktivitách. Kromě fotbalu se hraje i florbal, nohejbal, stolní tenis, basketbal či volejbal. Nejvíce odsouzených je zapojeno samozřejmě ve sportovních aktivitách. Aktivita některých kroužků překračují úzký rámec a svojí činností se podílejí i na budování kladného obrazu nejen věznice Odolov, ale celé vězeňské služby.

Od roku 2011 je ve věznici realizován program PARDON pro problémové řidiče, jehož posláním je prevence re-

Personál

Počet příslušníků v roce 2014 činil 68 příslušníků, s věkovým průměrem 43 let. Věkový průměr 57 občanských zaměstnanců činil 50 let. Velká část zaměstnanců pracuje ve věznici od jejího počátku. Stejně tak je to i u příslušníků, kteří nastoupili přímo do věznice při jejím vzniku, anebo byli převedeni k výkonu služby ze zrušené věznice v Žacléři. Až na výjimky je personál stabilní s přirozenou obměnou.

O připravenosti příslušníků jsme měli možnost se přesvědčit například v květnu roku 2014, kdy se jeden z nich neváhal při procházce s rodinou vrhnout do rozvodněné řeky a poskytnout první pomoc tonoucí holčičce. Díky včasnému zákroku a poskytnuté resuscitaci dívka přežila bez následků.

Jedním z těch, kteří svůj profesní život věnovali právě práci s odsouzenými je vedoucí oddělení výkonu trestu mjr. Štefan Anovčín. Na pozici vedoucího OVT pracuje od roku 1993 a je jedním z těch, kteří díky své praxi mohou objektivně mapovat a hodnotit vývoj i změny, ke kterým během tohoto období došlo.

cidivy rizikového dopravního chování a snaha o pozitivní změnu v souvisejících postojích.

Členové dřevomodelářského kroužku každoročně obdarovávají dřevěnými hračkami či speciálními pomůckami pro postižené děti, mateřské školy, sociální ústavy i nemocnice v blízkém i vzdálenějším okolí. Právě oni mají velkou zásluhu na budování dobrého jména věznice. Přes původní výrobu dětských hřišť a modelů hraček se vypracovali až k výrobě a opravám hudebních nástrojů. Opravené nástroje dnes používají žáci ZUŠ v okolí.

Jaké byly vaše prvotní pocity při nástupu do věznice?

První pocity byly samozřejmě velmi rozporuplné. Odcházel jsem ze školství do zcela jiného prostředí, nevěděl jsem, co od toho očekávat. Byl jsem plný pedagogického optimismu, ale zároveň velice opatrný, neboť změna byla zásadní. Pro mě byla velmi důležitá skutečnost, že ve věznici pracovali lidé, kteří byli ochotni novému kolegovi pomoci. Díky jejich ochotě pomoci, trpělivosti a přátelsky naladěnému klimatu ve věznici jsem překonal nemalé aklimatizační problémy, které čekají každého nováčka.

Na co upozorňujete nové kolegy na oddělení a jaké jsou vaše nároky na personál na oddělení, popřípadě jaké jsou vaše profesní priority?

Nové zaměstnance upozorňuji, mimo samozřejmě základní věci, právě na nezbytnost maximální spolupráce a vstřícnosti mezi kolegy, a to nejenom na oddělení výkonu trestu, ale i mezi všemi odděleními. Důležité je také lidem naslouchat, neboť atmosféru ve věznici vytváří nejen vedení věznice, ale každý jednotlivý zaměstnanec věznice. V případě chybičky, kterou při takto psychicky náročném povolání může udělat každý, pak nastupuje kolega, který chybičku napraví. Zcela jinak se pracuje, když zaměstnanec ví, že se na kolegu může naprosto spolehnout. Je škoda, že se v poslední době trochu přeceňuje jak primární vzdělání, tak i obhospodařování papírů před samotným charakterem zaměstnance, jeho schopnostmi spolupráce a komunikace, schopnostmi řešit nena-dálé až krizové situace apod.

Patříte již mezi služebně starší příslušníky. Můžete porovnat službu současného příslušníka na oddělení výkonu trestu se službou před dvaceti lety?

Podstata služby se samozřejmě moc nemění. Musím ale konstatovat, že se mění podmínky pro výkon služby, skladba odsouzených a jejich trestných činů, ale i lidé, kteří ve věznici pracují. Výkon služby je dnes náročnější především po psychické stránce, lidé, kteří pracují ve věznici, jsou vystaveni neustálému většímu a většímu psychickému vypětí a stresu, vytrácí se dříve samozřejmá přátelská atmosféra mezi kolegy, která třeba mně na začátku velice pomohla. V současné době většina hledí jen na sebe, na své zájmy či problémy a potřeby či problémy kolegy se jich raději netýkají. To, že zvyšujeme nároky na zaměstnance je samozřejmě v pořádku. Na nás pak je, abychom jim vytvořili, takové podmínky, aby byli tyto zvyšující se nároky schopni nejen zvládnout, ale aby si i uvědomili důležitost a význam práce, kterou vykonávají.

Josef Nejedlý

Myšlenka soustředit v jednom periodiku kvalifikovaný výběr ukázek typických vzorů rozpoznávacích označení, zejména potom rukávových nášivek užívaných na stejnokrojích příslušníků vězeňských služeb v USA, nevznikla sama od sebe. Byla v podstatě vyvolána dlouhodobou objektivní potřebou poznat progresivní vývoj v oboru i daleko za hranicemi republiky. Toto neobvyklé cestování po americkém vězeňství bylo před nedávnem v našem časopise odstartováno. V podstatě se jedná o relativně obsáhlý, přesto však konkrétní a především čtenářsky atraktivní soubor vybraných speciálních vězeňských heraldických označení. Nebo přesněji: rukávového označení heraldického typu, používaný k jednoznačnému začlenění a identifikaci uniformovaných vězeňských příslušníků a také dalších označení. Na základě oficiálního úředního rozhodnutí je realizován poté i záměr výtvarníka. Podobně jako v kterékoli další zemi, je také účelem zamezit nežádoucím záměnám osob a profesních skupin. V této části zaměříme naši pozornost nejen na další dvě správní vězeňské oblasti USA, ale pokusíme se v krátkosti přiblížit prostřednictvím heraldiky i některé speciální služby, jako jsou například zásahové jednotky.

Psovodi

Při zkoumání a posuzování heraldického označování stejnokrojů členů speciálních vězeňských služeb a útvarů, ať již jde o zásahovky, spojaře, psovody nebo další činnosti, nutno konstatovat, že tvoří opravdu speciální, rozsahem sice nevelká avšak významem své činnosti nejen zajímavá, ale i velmi důležitá uskupení. Výjimečnost a zejména četnost výskytu těchto vysoce specializovaných skupin příslušníků je také limitem pro množství nášivek. Praxe to dokládá více než zřetelně. Vzhledem k relativní vzácnosti a zejména atraktivitě výtvarného provedení bylo vybráno pouze několik typických zástupců speciálních vězeňských služeb.

Co to je K-9

Do výše zmíněné kategorie bezesporu řadíme psovody. Jejich speciální označování je téměř ve všech případech velmi nápadité a divácky působivé a přitažlivé. Z převážné části prezentují a inzerují svou příslušnost k známým skupinám, zejména ve Spojených státech populárních jednotek K-9. Na místě je vysvětlení, co vlastně toto označování, se kterým se v současnosti setkáváme i v našich, českých podmínkách, vlastně znamená: Termín K-9 je v anglickém jazyce zkratkou a fonetickým vyjádřením slova canine, což znamená

pes, nebo psí. Podstatou této zkratky je právě výslovnost v angličtině, kdy K-9 [kej-nain], zní právě stejně jako canine [kej-najn]. S touto zkratkou se poprvé širší odborná veřejnost setkává ve spojitosti s výcvikem a využitím psů pro potřeby vojenských bojových akcí. V podstatě poprvé to byly právě jednotky americké armády, které již v průběhu 2. světové války s velkou úspěšností masově nasadily do bojových akcí speciálně vycvičené psy. Základní organizační jednotkou psovodů je K-9 Unit (jednotka psovodů). V současnosti je tato zkratka užívána pro jednotky speciálně vycvičených psů nejen v oblasti vojenské, ale zejména vězeňské, policejní a dále i záchranářské kynologie v mnoha zemích celého světa včetně České republiky. Dále se tedy seznámíme s výběrem několika typických zástupců nášivek psovodů, a také tím, jak se výtvarně a heraldicky vyrovnali v některých státech Unie s tímto problémem výtvarníci.

Connecticut

Tento stát je v našem výběru představen standardní rukávovou nášivkou kruhového tvaru k označení stejnokrojů příslušníků vykonávajících službu psovodů ve věznicích. Působivá kombinace černého podkladu, zlatého orámování a písma je solidním doplňkem ke stylizovanému vyobrazení barevně výraznějšího zob-

Psovod K9 Unit Connecticut

razení psí hlavy aplikované uprostřed obrazové plochy. Psí hlava je používána k označení stejnokrojů příslušníků jednotek vězeňských psovodů v rámci věznic celého státu.

California

Uniformovaní příslušníci – psovodi věznic ve městě Lampac používají jako speciální označení stejnokroje psovoda nášivku obdélníkového tvaru, s vrchní i spodní zaoblenou stranou. Toto označení je provedeno v barvě tmavě modré s heraldickým štítkem uprostřed. Na něm je zobrazení psa. Pásky pro nápisy jsou provedeny v barvě bílé. Samozřejmě nechybí nyní již i nám známé populární označení K-9 a jméno věznic a státu.

Psovod K9 California

Delaware

Barevně velmi výrazná rukávová nášivka používaná k označování stejnokrojů příslušníků vězeňských jednotek K-9, psovodů, ve státě Delaware. Využívá tvaru tradičního a typického heraldického gotického štítu. Výtvarně je jinak nepříliš nápaditá a proto bez komplikací použitelná k označování stejnokrojů bez ohledu na místo (věznici), kde příslušná jednotka psovodů působí.

Psovod K9 Delaware

Massachusetts

Vzhledem k zajímavému výtvarnému provedení jsme do našeho výběru zařadili hned dva exempláře používané v tomto státě v kategorii tzv. psovodských nášivek. Oba dosti podobné variantní typy jsou ve tvaru heraldického mírně modifikovaného tzv. gotického štítu. Prvá rukávová nášivka je používána obecně k označení stejnokrojů psovodů v některých státních, městských a místních věznicích či tzv. jailech. Ta má v horní části štítu pouze nápis, tedy název státu, dále označení K9 rozdělené

psí hlavou (pravděpodobně hlava německého ovčáka) a ve spodní části štítu opis DEPARTMENT OF CORRECTION (Oddělení vězeňství). Ovšem druhá nášivka, která je označena výrazným nápisem TACTICAL UNIT (Taktická jednotka) má jako ústřední motiv zobrazenou hlavu rottvejlera (angl. rottweiler). Zobrazení této známé psí rasy je i v amerických podmínkách poměrně vzácné. Nášivka je určena a používána pro označení stejnokrojů psovodů nejen pro zásah v jednom jediném konkrétním vězení, ale i pro případné operativní nasazení v jakémkoliv místě (věznici) ve státě.

Psovod K9 Massachusetts

Psovod K9 Massachusetts

Zásahové jednotky

V každém státě a v každém jeho bezpečnostním ozbrojeném sboru tvoří příslušníci speciálních služeb výjimečnou skupinu. Toto tvrzení platí především o zásahových jednotkách zejména vzhledem k rozsahu jejich činnosti a speciálnímu určení. Důkladem je také výtvarně výrazné a převážně velmi působivé označování jejich pracovních i slavnostních stejnokrojů.

Příslušníci tohoto speciálního zaměření tvoří atraktivní a zajímavou skupinu. Totéž můžeme prohlásit o konkrétním označování celé kategorie nášivek speciálních vězeňských služeb a útvarů. Ať již jsou to spojaři, protidrogoví specialisté či jen označování stejnokrojů příslušníků zásahových jednotek.

Vzhledem k obsahové a výtvarné výjimečnosti tohoto druhu označování bylo pro účely této práce vybráno pouze několik atraktivních a méně obvyklých zástupců speciálních vězeňských nášivek. Na pracovních i společenských stejnokrojích některých vězeňských důstojníků objevíme označení - nášivky s nejrůznějšími zkratkami. Alespoň částečně poodhalíme tajemství zkratk a nápisů, které jsou také jako obrazový doprovod této práce na nášivkách variantně použity. S těmito zkratkami se lze totiž v modifikaci setkat v mnoha věznicích na celém teritoriu Spojených států, bez ohledu na skutečnost, ve kterém státě se právě dotýká typ věznice nachází. Jedná se o označení stejnokrojů členů speciálních zásahových skupin.

Correctional Emergency Response Team (CERT)

(Vězeňské pohotovostní družstvo,) příslušníci jednotky tohoto typu jsou využíváni zejména při transportech zvláště nebezpečných vězňů, vyvádění vzpurných vězňů z cel, nebo těch kteří se v celách zabarikádují. Organizace těchto útvarů a jejich činnost je v jednotlivých státech modifikována.

Zásahová jednotka CERT

Standartní složení zásahového družstva je osm členů s tím, že rozkazy při akcích dává pouze velitel (CERT Team Leader). Pouze on rozhoduje o použití výzbroje a výstroje, např. ochranných přileb, taktických vest a dalšího vybavení. V družstvu je vždy člen, který jakoukoliv právě probíhající akci zaznamenává na video. Další členové družstva vykonávají činnost obdobného charakteru, jakou známe i u našich českých vězeňských zásahových jednotek.

Special Operation Response Team (SORT)

(Speciální operační družstvo) jsou ve Spojených státech jednotky vysoce a speciálně trénovaných vězeňských důstojníků, využívaných k operativnímu reagování na jakékoliv incidenty, výtržnosti v celách, narušování pořádku a při případných napadení vězňů mezi sebou navzájem. Při veškerých jiných násilnostech vězňů, ale také při pátrání nebo při náhlém narušení pořádku vězni. Oddíl příslušníků SORT je trvale připraven na zásah v každé denní i noční době. Maximální účinnost týmu v akci spočívá především v tom, že je pro každého ze členů maximálně motivující být všestranně platným členem. Účinnost a výsledky jsou založeny na využití poznatků nejzkušenějších důstojníků.

Zásahová jednotka Edge Field

Standartní složení zásahového družstva je také osm členů. Rozkazy vydává pouze velitel (SORT Team Leader), rozhoduje o použití přileb, taktických vest a dalšího vybavení. Akci speciální jednotky zaznamenává určený příslušník na video.

Zásahová jednotka SORT - Estil

Dalšími v pořadí ve výběru speciálních vězeňských bezpečnostních útvarů jsou kromě zmiňovaných i zásahové jednotky Special Emergency Response Team for Correction (SERT) působící například ve státě Colorado. Jsou to týmy sestavené z vysoce profesionálních a pečlivě a tvrdě trénovaných a připravovaných vězeňských důstojníků. Jejich instruktoři jsou opravdu ti nejzkušenější ze všech států Unie. S označením příslušníka tohoto týmu (SERT) se v obrazové příloze této práce lze seznámit. Výtvarně se jedná o nepřilíš nápadité označení s obrazovou plochou kruhového tvaru.

Zásahová jednotka S.E.R.T. COLORADO

Poněkud větší pozornost můžeme věnovat: Označení stejnojmenné příslušníků zásahové jednotky Federálního úřadu pro vězeňství, která upoutá zejména poněkud netradičním heraldickým tvarem. Umně je zde zakomponován tradiční tzv. gotický štít. Vzhledem ke kombinaci černé barvy podkladu a sytému červenému olemování odznaku je to atraktivní záležitost, zejména divácky nepřehlédnutelná.

Zásahová jednotka Federální vězeňský úřad ministerstvo spravedlnosti

New York (stát)

je zastoupen výtvarně nepřilíš výraznou nášivkou. Je to kombinace světle modré barvy obrazové plochy, která je doplněna nápisy a stylizovaným znakem státu New York, to vše v barvě tmavomodré.

Zásahová jednotka státu New York

Virginia

Uniforemovaní příslušníci zařazení ke službě v zásahové jednotce se pyšní neobvyklým tvarem nášivky polokruhového tvaru ve světle modré barvě. Stylizovaná mapa státu a nápis jsou v barvě tmavomodré. Působivé je kontrastní olemování zlatou barvou. Speciální činnost je symbolizována bleskem, který je také v barvě zlatavé. Nášivka je výtvarně jednoduchá, ale přesto velmi působivá.

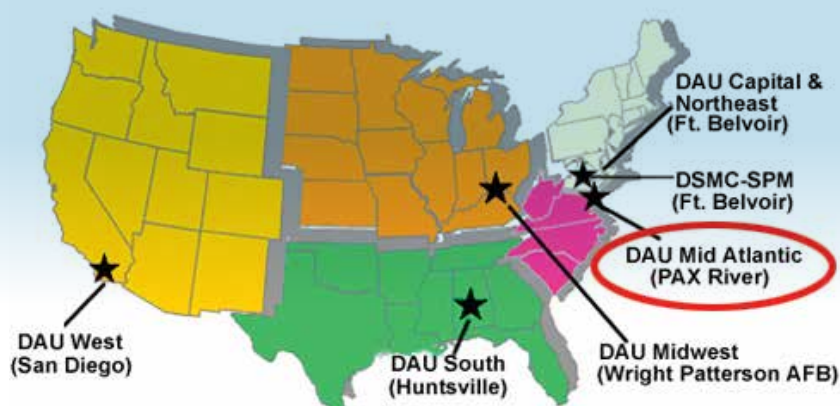

Zásahová jednotka Virginia

Federální úřad pro vězeňství Ministerstvo spravedlnosti

Oblast středoatlantická (Mid-Atlantic Region)

Federální vězeňský správní úřad Středoatlantické oblasti je umístěn ve městě Annapolis Junct, v Marylandu. Do této oblasti je zahrnuto celkem sedm států (Delaware, Kentucky, Maryland, North Carolina, Tennessee, Virginia, West Virginia).

Delaware

Nášivka barokního tvaru o rozměrech 115 x 100 mm s podkladovou barvou žluto-oranžovou, výraznými modrými stuhami v rozích pomyslného čtverce tvořícího obrazovou plochu. Heraldický štítek uprostřed nášivky je kruhového tvaru s použitím stylizovaných postav a námětů čerpajících z historie státu. Modrá písmena opisů informujících o Delaware a žlutá písmena nápisů informující o tom, že se jedná o vězeňskou nášivku, dotvářejí celek. Laicky řečeno, je tak trochu přeplněná.

Delaware

Maryland

Výrazná a působivá nášivka ve tvaru klasického heraldického gotického štítu má jako podklad tmavomodrou barvu kde jsou dominantou žluté masivní nápisy. Rozměry jsou na americké poměry standardní, tedy 100 x 78 mm. Bez nadsázky je výtvarné provedení velmi působivé. Horní část, zhruba dvě třetiny obrazové plochy zaplňuje zemský státní znak, držení dvěma stylizovanými

heraldickými figurami v historických oblecích, znázorňující dva typické původní budovatele státu.

Maryland

North Carolina

K seznámení máme tentokrát několik zástupců vězeňských služeb tohoto státu. Tvarově jsou shodné – použita byla modifikovaná podoba tzv. heraldického gotického štítu. Stej-

North Carolina

nokrojové označení má průměr 100 mm. Obrazová plocha je vytvořena ve výrazně modré barvě, zatímco nápisy i okraj jsou provedeny transparentně žlutou barvou. V horní části uprostřed jsou použity váhy Spravedlnosti. Podobně si poradil výtvarník i v dolní polovině, a to se zjednodušeným, stylizovaným a dominantním motivem – vidíme zde kontury, obrysy hranic státu. Označení stejnokrojů příslušníků vězeňské služby i jejich služební zařazení k tzv. divizi věznic – to vše doprovodné nápisy vysvětlují. V dalším případě je dodržen stejný tvar, ovšem barevná kombinace je zeleno žlutá. Doprovodné nápisy nám sdělují, že jde o vězeňského uniformovaného příslušníka zdravotní služby.

North Carolina

Státní úřad pro vyšetřování, působící v těsné spolupráci s ministerstvem spravedlnosti a jeho vězeňským odborem označuje stejnokroje příslušníků působivou kruhovou nášivkou v bílo modré kombinaci. Uprostřed na bílém podkladu jsou zlatá písmena SBI (zkratka Státního úřadu pro vyšetřování), aplikovaná na stylizované mapě státu (v barvě modré). Po obvodu nášivky je proveden opis – jméno státu a slovní označení Státního úřadu pro vyšetřování.

North Carolina

Nelze přejít bez povšimnutí i nyní po mnoha a mnoha létech málo známou stránku dějin tohoto státu. Dobrodružná vyprávění o bojích s indiány, to bylo jistě zajímavé čtení tehdy a zaujme čtenáře i v současnosti. Ovšem realistický pohled do historie Severní

Karoliny je výrazně odlišný a velmi trpký. Připomíná, že území původně obývali Indiáni kmene Cherokee. Po jejich brutálním vyhnání ze země za občanské války se Karolína přidala ke státům Konfederace. Ovšem již v roce 1789 se Karolína připojila jako 12 stát ke Spojeným státům. Andrew Jackson, sedmý prezident USA a jeho nástupce nechali 16 000 Čerokijů zavřít do internačních táborů a poté je násilně přesídlili do rezervace ve státě Oklahoma. Strašlivá a nelidská cesta do míst vzdálených tisíce kilometrů. Cesta slz, tak se tento pochod nazýval, znamenala pro třetinu kmene smrt.

Tennessee

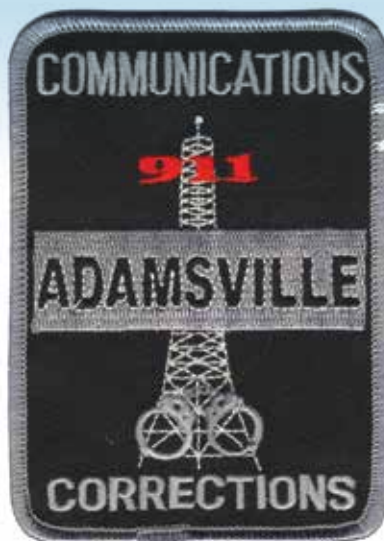
Poměrně velmi oblíbeným motivem, používaným na nášivkách vězeňského uniformovaného personálu, a to bez ohledu na to, o který stát se jedná, je stylizovaná mapa státu. To je také ústředním motivem kruhových nášivek Tennessee. Barevně jsou odlišné, ale motivově v podstatě shodné. Uprostřed kontury mapy, pod ní historický parník... V obou případech jsou opisy shodné, provedené červenou barvou.

Tennessee

Z této řady se vymyká další typ - rukávové označení oválného tvaru o rozměrech 100 x 90 mm, které používají na pracovních stejnokrojích vězeňští příslušníci spojovacího střediska v městě Adamsville. Je to typický odznak, nášivka, při jejíž tvorbě si výtvarník nedělal těžkou hlavu

s heraldikou; použil tvar obdélníku v barvě černé, spojařský motiv, tedy anténní stožár a přes něj aplikoval tři doprovodné nápisy ve stříbrné barvě. Pouze číselné označení střediska je červené. To, že se jedná o vězeňství je dokumentováno motivem pout, zobrazených u paty stožáru.

Tennessee spojaři VS

Virginia

Vskutku impozantní rozměry (160 x 95 mm) má rukávové označení stejnokrojů příslušníků ve Virginii. Obrazová plocha jakéhosi deformovaného oválu má v horní části medailon se zobrazením (v horní části v kruhu o průměru 75 mm) antického mytického motivu s latinským doprovodným opisem: Sic semper tyrannis (Tak vždy tyranům). V dolní polovině je pouze třířádkový nápis, připomínající že jde o vězeňství. Podkladová barva je světle modrá, olemování a písmo je tmavomodré.

Virginia

West Virginia

Heraldický tvar tradičního gotického štítu má tmavomodrá nášivka o rozměrech 105 x 90 mm. Barva nápisu je výrazně žlutá, stejně jako lemování. Kruhový štít o průměru 55 mm uprostřed obrazové plochy má jako motiv státní pečeť. Je známa v mnoha velikostních i barevných mutacích.

West Virginia

Stát Kentucky

je v našem přehledu zastoupen nášivkou, která má tvar kruhu o průměru 90 mm. Barevná kombinace tmavě modré barvy podkladu a stříbrné barvy nápisů a opisů je velmi strohá, ale přesto působivá. Jsou jimi označovány stejnokroje příslušníků pracujících ve vězeňské správě několika okresů (Lexington, Fayette) a dalších příslušníků, působících na úrovni kraje. Pro zajímavost ještě uvádíme, že Kentucky je 15. státem Unie, a to od 14.1.1792. Rozkládá se na středovýchodě Spojených států.

Kentucky

Oblast severovýchod (Northeast Region)

Federální vězeňský správní úřad Oblasti Severovýchod je umístěn v pensylvánském městě Philadelphia. Do této oblasti je zahrnuto celkem deset států (Connecticut, Maine, Massachusetts, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Pensylvánie, Rhode Island, Vermont).

aplikován štítek temně modré barvy, na kterém je zobrazena postava jednoho z původních obyvatel, indiána a hvězda, vše ve stříbrné barvě. Štítek je orámován ozdobnou stuhou s latinským nápisem: *Ense petit placidam sub libertate quietem* (Mečem hledáme mír, ale pouze se svobodou).

Massachusetts

Connecticut

Dvěma tvarově naprosto odlišnými typy označení představujeme vězeňství tohoto státu. Relativně velká nášivka o rozměrech 150 x 130 mm ve tvaru kruhové výseče umístěné hrotem dolů s šedou barvou podkladu a zlatým písmem. Uprostřed aplikovaný renesanční štít se stylizovanými květinami, pod ním ozdobná stuha bez jakéhokoli nápisu. Jde o státní vězení, náležející k systému řízenému v každém státě Unie.

Connecticut

Connecticut státní věznice

Další v řadě je kruhová nášivka uniformovaných příslušníků působících ve státních věznicích. Má průměr 105 mm, podkladová barva je černá, písmo a kontury štítu jsou v barvě žluté. Uprostřed aplikovaný renesanční štít se stylizovaným státním znakem, ve kterém je motiv vinné révy.

Ačkoliv Connecticut patří rozlohou k nejmenším státům USA, je obrem vzhledem k hospodářskému potenciálu i duchovnímu životu země. Tady stále žije starý průkopnický duch evropských přistěhovalců, kteří se po objevení Nového světa usídlili nejříve ve státech Nové Anglie, k nimž patří i Connecticut hlavní městem Hartford. Je jedním ze zakládajících států USA. Veřejností je obvykle nazývaný také stát Yankee. Zde vznikl onen mýtus o obchodně zdatném Yankeovi, který díky chytrosti a vlastní vynalézavosti uskutečňuje svůj obecně známý a obdivovaný sen o blahobytu – známý jako americký sen. Místní obyvatelé se také pyšně hlásí k otcům zakladatelům.

Massachusetts

Vcelku působivá nášivka laděná do modré barvy – světle modrý podklad, lemovaný temně modře se žlutými nápisy ve tvaru pozdně gotického, rozměry 115 x 95 mm. Uprostřed je

Maine

Nejvýchodnější a zároveň i nejsevernější stát kontinentální části Spojených států amerických. Leží na východním pobřeží Severní Ameriky v Nové Anglii. Hlavní město tohoto státu je Augusta. Na severu hraničí s Kanadou (na severozápadě s provincií Québec na severovýchodě s Novým Brunšvikem). K Unii byl připojen jako 23. stát Unie již v 19. stol., přesně 15.3. 1820. V Americe je znám pod zajímavou přezdívkou: The Pine Tree State – Borovicový stát. Proto jako symbol státu se stal strom: borovice vejmutovka. A tak je naprosto přirozené, že ústředním heraldickým motivem kruhové vězeňské nášivky je právě štít se státním znakem, na němž dominuje tento strom. Znak je držen dvěma postavami průkopníků v dobových oděvech.

Maine státní věznice

New Hampshire

Některý druh heraldického označení může být nejen běžnou nášivkou stejnokroje příslušníka, ale také může současně dokládat, že se jedná o vězeňského důstojníka. Uprostřed nášivky nechybí státní či zemský znak a jako celek působí vcelku impozantně.

New Hampshire

New Jersey

Rukávové označení stejnokrojů příslušníků vězeňského personálu je ve tvaru (přibližně) heraldického renesančního štítu o rozměrech 115 x 100 mm. Převažující podkladová barva je černá, nášivka má olemování i nápisy v barvě oranžovo-zlaté. Výtvarnou dominantu prvního typu nášivky tvoří symbol spravedlnosti – váhy.

New Jersey

Druhý typ v barevné kombinaci modrá, zlatá červená má jako ústřední motiv použit opět oficiální heraldický znak. Zkratka označující stát je ve spodní části štítu.

New Jersey

New York

V případě státu je nutno rozeznávat kam kdo patří. Některé věznice jsou městské, některé státní. Obrazové ztvárnění nášivky bývá dosti podobné, což může být pro nedostatečně informovaného pozorovatele hádankou. Vše povětšinou řeší nápis State, oznamující, že se jedná o nášiv-

New York - město

ku stejnokroje příslušníka státního vězení a v dalším případě City, jde o město. V městských věznicích New Yorku je používána nášivka gotického tvaru o rozměrech 110 x 95 mm v modré barvě, lemovaná žlutě. Vnitřní štítek námětově čerpá z heraldického označení hlavního města. Nášivka je používána k označení stejnokrojů příslušníků městských věznic.

New York
státní vězení

Další typ, látková nášivka příslušníků sloužících ve státních věznicích státu New York, je obdélníkového tvaru se zaoblenými rohy v černé barvě o rozměrech 105 x 115 mm. Výtvarnou dominantou je heraldický znak přidržovaný dvěma alegorickými postavami, z nichž pravá má představovat spravedlnost.

Pensylvania

Moderní dějiny tohoto státu dokládají prameny již na počátku 17. stol. A byly opravdu velmi pestré a mnohotvárné. To ovšem v žádném případě neodráží nášivka tamního vězeňského úřadu. Tmavomodrá barva podkladu a zlatožluté písmo, strohé, geometrické tvary.

Pennsylvania

Vermont

Výtvarně jednoduché označení má tvar kruhu o průměru 105 mm. Čerpá z heraldiky, a to především použitím oficiálního znaku státu uprostřed obrazové plochy v ozdobné kartuši. Žlutá podkladová barva je vhodně doplněna kontrastním zeleným olemováním a vysvětlujícím nápisem. Zobrazená nášivka je používána k označení stejnokrojů vězeňských příslušníků ve státních věznicích.

Vermont

Flanders News

Belgie plánuje zrušit tresty do jednoho roku

Belgický ministr spravedlnosti Koen Geens odhalil podrobnosti připravované justiční reformy. Podle jeho návrhu by z belgického trestního zákoníku měly zmizet všechny tresty odnětí svobody do jednoho roku.

Podle ministra Geense by tato idea měla přispět k efektivnějšímu fungování belgické justice. Geens představil svůj návrh poslancům s tím, že by z něj v nejbližší době měl vzniknout konkrétní návrh zákona.

Podle ministra Geense jsou krátkodobé tresty jen málokdy efektivní, re-integraci pachatelů nijak neapomáhají, daleko spíše je ve vězení naučí

špatným návykům.

Záměr zákona předpokládá i automatické propouštění po polovině trestu o trestů do pěti let, pokud se proti nevysloví státní zástupce. Ministr spravedlnosti plánuje také snížení počtu soudů v Belgii a omezení dalších nákladů díky většímu využívání elektronické komunikace.

Deset mrtvých a pět zraněných po tragické nehodě vězeňského autobusu v Texasu

ODESSA (Texas) 15. ledna (AP) - Při tragické nehodě vězeňského autobusu zahynulo v západním Texasu osm vězňů a dva členové eskorty včetně řidiče. Další pět osob, z toho čtyři vězňové a jeden člen ozbrojeného doprovodu, bylo zraněno. Autobus patrně dostal smyk na zledovatělé dálnici a zřítíl se z nadjezdu po náspu do kolejí, kde se srazil s projíždějícím vlakem.

Kromě sedadla řidiče nebyla sedadla vězňů ani eskorty vybavena bezpečnostními pásy. Vězňové byli spoutáni na rukou do dvojic, mnoho z nich bylo při srážce s vlakem vymrštnuto z vraku autobusu. Velitel záchranářů nedalekého města Odessa Kavin Tinney uvedl, že za dobu své více než třicetileté praxe se nesetkal s tak hroznou nehodou. „Je to tak hrozné, jak si asi umíte představit,“ řekl.

Podle informací texaského ministerstva spravedlnosti byl autobus nový, do provozu byl uveden loni v létě. Eskortu převážela vězně z věznice Middleton v Abilene do věznice Sanchez v El Pasu, které je od místa nehody vzdáleno asi 400 kilometrů směrem na západ. Žádný z vagonů vlaku při nehodě nevykolejil, pouze se poškodily dva kontejnery s poštovními zásilkami. Stovky z nich jsou roztrošeny kolem místa nehody a dotvářejí tak obraz tragédie.

red

Nový hlavní kaplan VS ČR

Pavel KOČNAR

Dosavadní hlavní kaplanka Vězeňské služby ČR Květoslava Jakubalová ukončila po pěti letech své působení ve funkci a vrací se ke své pastorační činnosti do své domovské Věznice Rýnovice. Při zasedání Rady pro duchovní službu ve věznicích a ústavech dne 22. ledna 2015 náměstek pro vzdělávání a odborné zacházení Pavel Horák poděkoval za její službu a při této příležitosti jí předal plaketu Vězeňské služby ČR II. stupně. Náměstek Pavel Horák současně při-

vítal nového hlavního kaplana Pavla Kočnara, který byl radou doporučen jako nástupce Jakubalové a na základě rozhodnutí generálního ředitele VSCR Pavla Ondráška byl přijat do pracovního poměru jako nový hlavní kaplan VS ČR. Pavel Kočnar působil od roku 2004 v kaplanské službě ve Věznici Vinařice a kromě své činnosti na generálním ředitelství bude nadále zčásti vykonávat kaplanskou funkci ve Vinařicích.

Bopi

Metamorfózy

Vězeňské duchovenské péče

Bohdan Pivoňka

Možná zarazí označení metamorfóza, zvláště když jsem se dočetl, že „metamorfóza je komplexem morfologicko-anatomických a fyziologických změn, ke kterým dochází při ontogenetickém vývoji jedince“, anebo v jiném oboru je to „označení pro báji, v níž člověk nabývá nové podstaty proměnou v živočicha, rostlinu, kámen, souhvězdí či naopak“.

Že by se Vězeňská duchovenská péče měnila v něco takového, asi nepřipadá naštětí v úvahu; nicméně dění v této organizaci přece jen souvisí s posunem k nové podstatě. 26. března 2015 se v evangelickém sboru v Praze Střešovicích uskutečnilo zasedání členské schůze, při němž bylo zvoleno nové vedení této organizace.

Dosavadní dlouholetá předsedkyně Vězeňské duchovenské péče se po 16 letech přítomným poděkovala, což vyvolalo drobnou metamorfózu v očích systémech jejích i mnoha dalších přítomných. Vzhledem k současné situaci se kandidátní listina předem nepřipravovala, vlastně nic nebylo jasného, protože se církev po

víceletém jednání neshodly na materiálním zajištění funkce předsedy. Z osmi na místě navržených kandidátů zůstali tři, mezi nimiž se rozhodlo. Zcela překvapivě byl rovnou v prvním kole zvolen Th.B. Pavel Zvolánek, dosavadní předseda Českého sdružení Církve adventistů s.d. a jeden z původních členů VDP, který mj. již dříve sloužil jako kaplan v českobudějovické vazební věznici. V myšlenkovém pojetí řecké filosofie zasáhl zřejmě „Deus ex machina“, osoba, která se v starověkých dramatech snesla na scénu, když už jinak nebylo řešení – pro nás se i tato skutečnost stala projevem, že nevěříme v chiméru, ale v Toho, který uschopňuje naši vnímavost, když nás vede k vzájemnému porozumění a k naději.

Zároveň s předsedou byl tajnou volbou zvolen šestičlenný výkonný výbor, v němž se zčásti objevila jména již známá, v neposlední řadě i femme fatale paní Renata a současný stále ještě nový hlavní kaplan Pavel Kočnar; sestavu výkonného výboru lze najít na webových stránkách VDP (www.vdpcr.eu). V budoucnu bude co k řešení: třeba uzavřít smlouvu s Českou biskupskou konferencí a Ekumenickou radou církví, jejíž existence je proponována v Dohodě o duchovní službě z listopadu 2013 a vyřešit hospodářské zajištění předsednické funkce ve VDP. Daleko podstatnější úkoly nás však čekají v oblasti spolupráce s Vězeňskou službou, když se od VDP jako od kvalifikované organizace vyžaduje, aby pečovala o odborné vzdělávání dobrovolných pracovníků duchovní služby a stala se garantem bezpečného a přitom pastoračně a psychologicky citlivého působení ve věznicích.

Jen s jedním faktorem máme problém: s volbou nového předsedy přibyl do naší blízkosti další Pavel. Kromě Pavla apoštola máme jich v důležitých postech přehršeli – proč nebyli moje rodiče obdarováni takovou prozíravostí a dali mně Bohdana ...

VAZEBNÍ VĚZNICE OLMOUC